

ИСТОРИЈСКИ ИЗВОРИ И ЛИТЕРАТУРА

The Multiethnic State and National Identities: the Serbian Experience in the 20th Century

The Project was supported by the Science Fund of the Republic of Serbia,
Program IDEAS, Grant No. 7731836

Пројекат *The Multiethnic State and National Identities: the Serbian Experience in the 20th Century – SERBIE20* реализован је у оквиру програма ИДЕЈЕ Фонда за науку Републике Србије (Број пројекта 7731836). У реализацији пројекта учествовали су историчари из три научне институције: Института за савремену историју и Института за новију историју Србије из Београда и Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду. Један од планираних резултата пројекта подразумевао је дискусију о теоријским и методолошким основама проучавања одабраних тема у оквиру „радионица“, које су одржане у децембру 2023. године у Институту за савремену историју. Сажетци радова објављени су у посебном зборнику који је доступан на сајту пројекта: <https://serbie20.rs/rezultati/>

Учесници пројекта су проучавали разноврсне теме и различите, необјављене и објављене историјске изворе, који сведоче о комплексности искустава Срба у мултинационалној држави током 20. века. Најважније библиографске јединице о истраживаним темама обједињене су у овом издању (архивска грађа, објављени документи, штампа, аутобиографски извори, историографска продукција и др.). Циљ публикације је да се српској и међународној академској заједници, али и широј публици, омогући увид у обухватност истраживачког процеса који је спроведен у оквиру пројекта. С друге стране, збирка историјских извора и литературе о различитим аспектима српског националног идентитета у контексту историје 20. столећа може да буде од користи и у будућим научним истраживањима, настави, јавним дебатама, као и у процесу креирања политика које за циљ имају превенцију или решавање међунационалних сукоба у мултинационалном друштву.

Станислав Сретеновић

Политички и симболички аспекти конструкције српских идентитета у САД, 19. и 20. век: савезништво, прославе и споменици / Political and symbolic aspects of the construction of Serbian identities in the USA, 19th and 20th centuries: Alliances, Celebrations and Monuments

Архивски извори

- Архив Југославије (АЈ): Посланство Краљевине Југославије у САД - Вашингтон (371)
- National Archives and Records Administration II (NARA II), College Park (MD): War Department General Staff (RG 165), Security Classified Correspondence and Reports, 1917–1941, Military Intelligence Division Coverage (A1 65)
- National Archives and Records Administration at Chicago (NARA Ch): War Department General Staff (RG 165), Correspondence, 1918–1919, Military Intelligence Division, Chicago District Office (No. 11), US Food Administration (RG 4), General Correspondence, 1918, Illinois Bureau of Investigation and Enforcement (114J-A1), US District Courts (RG 21), Illinois - Cases, Naturalization Office, Names
- The University of Chicago Library, Department of Special Collections: Chicago Foreign Language Press Survey, Bessie Louise Pierce Papers

Штампа

- *Американски Србобран/The American Srbobran*, Pittsburg, PA.
- *Гласник Српског историјско-културног друштва "Његош"*, Chicago, ILL.
- *Политика*, Београд.
- *Слободна мисао*, Никшић
- *The Diocesan Observer*, Libertyville, ILL.
- *Четнички гласник*, Milwaukee, WI.
- *Четничке новине*, Milwaukee, WI.

Објављени извори

- Албала, Давид. (Ђорђе Н. Лопичић, прир.). *Др Давид Албала. Специјални делегат при Југословенском Краљевском посланству у Вашингтону, 1939–1942*. Београд: Теовид, 2010.
- Јанковић, Радоје. (Даница Оташевић, прир.). *Пупин, Тесла и амерички Срби*, Чачак, 2022.
- *Martyrdom of the Serbs: persecutions of the Serbian Orthodox Church and massacre of Serbian people: documents and reports of the trustworthy United Nations and of eyewitnesses*, Chicago, s. d.

Сведочанства, мемоари, путописи

- Братић, Радован. *Сећања и успомене*. Ошен Сити, Њу Џерси, 1993.
- Drakulich, Stanley. *Riepetown Serb*. Carlson City, Nevada: Carlson Street Publishing, 1996.
- Фотић, Константин. *Рат који смо изгубили*. Београд: Вајат, 1995.

- Јовановић-Американац, Никола С. *О нашим преко мора*. Београд: К. Јовановић, 1884.
- Јовановић-Американац, Никола С. *Феникс-град*. Београд: Држ. штампарија КС, 1895.
- Павић, Чедомир (Кринка Видаковић-Петров, прир.). *С Пацифика на скадарско блато*. Подгорица: ИЦМС, 2016.
- *Prikazi naših iseljenika* (Luka M. Rejović, prikupio). Chicago, 1939.
- Пупин, Михајло (Драгољуб Р. Живојиновић, прир.), Пупин. *Национално-политички рад, 1908–1935*, Београд, 1998.
- Pupin, Mihajlo. *From immigrant to inventor*. New York, London, C. Scribner's Sons, 1926. (Пупин, Михајло. *Са пашњака до научењака*. Београд: Завод за уџбенике, 2022)
- Tresić Pavičić A. *Preko Atlantika do Pacifika*. Zagreb: Dionička tiskara, 1907.

Литература

- Alter, Peter Thomas. „The Serbian Great Migration: Serbs in the Chicago Region, 1880s to 1930s“. PhD Thesis, Department of History, University of Arizona, 2000.
- Benett, Linda A. *Personal Choice in Ethnic Identity Maintenance. Serbs, Croats and Slovenes in Washington DC*. Paolo Alto (CA): Ragusan Press, 1978.
- Благојевић, Гордана. *Срби у Калифорнији*. Београд: Етнографски институт САНУ, 2005.
- Vock-Luna, Birgit. *The Past in Exile*. Berlin: LIT, 2007.
- Бојић, Радивоје. *Улога и значај задужбина у српском народу*. Chicago: Српски народни универзитет, 1964.
- Brunnbauer, Ulf. *Globalizing Southeastern Europe. Emigrants, America and the State since the Late Nineteenth Century*. Lanham (MD): Lexington books, 2016.
- *Conference on Serbian Migrations, 1690–1990*. North Ryde, N.S.W, AUS: Serbian Studies Foundation, 1990.
- Димитријевић, Владимир. *Југословенски месџанизам и српско станивиште. Оглед из историје идентитета*. Београд: Институт за књижевност и уметност, 2022.
- *Draza Mihailovic Memorial Book, 1946–1976*. Chicago: Organization of Serbian Chetniks Ravna Gora, 1981.
- Ђерић, Василије. *О српском имену по западнијем крајевима нашег народа*. Београд: д. Обрадовић, 1914.
- Ђikanović, Vesna Š. „Iseljenici u Severnoj Americi i Jugoslovenska država, 1918–1945“, doktorska disertacija, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, 2016.
- Ђорђевић, Мирослав Мајкл. *Деценија илузија: Америка, Србија и српска дијаспора, 1990-2000*. Београд: CLIO, 2016.
- Екмеčić, Milorad. „The Emergence of St. Vitus Day as the Principal National Holiday of the Serbs“. Wayne S. Vucinich and Thomas Emmert (Ed.), *Kosovo: Legacy of a Medieval Battle*, Minneapolis: University of Minnesota Press, 1991.
- Erceg, Theodore. *With Pious Gravity: Chronicles of the Volunteers from America, 1914–1918*. Valparaiso, IND: Saint George, 1995.
- Eterovich, Adam S. *Yugoslav Survey of California, Nevada, Arizona and the South, 1800–1900*. San Francisco: RE Research Association, 1971.
- Gakovich, Robert. *Serbs in the United States and Canada: a comprehensive bibliography*. Minneapolis (MN), 1976.
- Glamočak, Marina. *Koncepcije Velike Hrvatske i Velike Srbije u političkoj emigraciji*. Užice: KPZ, 1997.

- Heydenau, Frederick. *The Wrath of the Eagles. A Novel of the Chetniks*. New York: E.P. Dutton and Co., 1943.
- Holmquist, June Drenning (Ed.). *They Chose Minnesota*. St. Paul: Minnesota Historical Society Press, 1981.
- Ifkovic, Edward. *The Yugoslavs in America*. Minneapolis, MN: Lerner Publications, 1977.
- *Извештај о раду Осмог Свесрпског конгреса*, Chicago, Ill, СНО, 1966.
- Карапанџић, Боривоје М. *Прикази емигрантских и отаџбинских књига*. Београд: Нова Искра, 1997.
- Karlo, Milan and Helen. *Early Days: Serbian Settlers in America*. Tuscon, Ariz.: М. Karlo, 1984.
- Костић, Лазо М. *Спорни предели Срба и Хрвата*. Chicago: American Institute for Balkan Affairs, 1957.
- Lees, Lorraine M. *Yugoslav Americans and National Security during World War II*. Urbana: UIP, 2007.
- Lukic-Krstanovic, Miroslava. *Ethnic Symbols and Migrations. Serbian Communities in USA and Canada*. Belgrade: SGC, 2016.
- Meredith, Owen. *National Songs of Serbia*. London: Chapman and Hall, 1861.
- Миџић, Милан. *Американци: српски добровољци из САД, 1914–1918*. Н. Милошево: БКЦ, 2018.
- Mladineo, Ivan (Ed.). *Narodni adresar Hrvata, Slovenaca i Srba*. New York: I. Mladineo, 1937.
- Olson, James S. *The Ethnic Dimension in American History*. Hoboken: Wiley, 2011.
- *Our Religious Heritage in America, St. Sava Serbian Orthodox Church Anniversary, 1914–1964, November 14–15, 1964, Gary, Indiana*. Chicago: Palandech Press, 1964.
- Padgett, Deborah. *Settlers and Sojourners. A Study of Serbian Adaptation in Milwaukee, Wisconsin*. New York: AMS Press, 1989.
- Пантић, Тихомир. *Две деценије под комунизмом*. Чикаго, 1965.
- Павловић, Мирјана. *Срби у Чикагу: проблем етничког идентитета*. Београд: Етнографски институт САНУ, 1990.
- Petrovitch, Woislav M. *Hero Tales and Legends of the Serbians*. London: George G. Harrap, 1914.
- Pupin, Michael. *Serbian Orthodox Church*. London: J. Murray, 1918.
- Пурић, Божидар. *Биографија Боже Ранковића*. Минхен, 1963.
- *Рад Удружења српских писаца и уметника у иностранству, 1951–1983*. Химелстир: УСПУИ, 1984.
- *Споменица четрдесетогодишњице Српске Народне Одбране*. Чикаго: СНО, 1950.
- *Споменица четрдесетогодишњице устанка на Равној Гори*. Чикаго: Организација Српских Четника РГ, 1985.
- Vrga, Djuro J., Fahey, Frank J., *Changes and Socio-Religious Conflict in an Ethnic Minority Group: The Serbian Orthodox Church in America*. San Francisco: Research Associates, 1975.

Биљана Шимуновић-Бешлин

Срби у Војводини у 20. веку – национални идентитет у аутобиографском дискурсу / Serbs in Vojvodina in the 20th Century - National Identity in the Autobiographical Discourse

Извори и литература

- Ангеловски, Јелена. „Прозни опус Александра Тишме“. Докторска дисертација. Универзитет у Београду, 2014.
- Antolović, Michael. „`Only those who have shown in deed that they are in favour of socialist self-governance can engage in writing and teaching of history` – The rise and fall of `Vojvodinian historiography` (1968–1993)“. *Istorija 20. veka*, 2 (2022), 288.
<https://doi.org/10.29362/ist20veka.2022.2.ant.277-300>
- Бајчета, Владан. *Борислав Михајловић Михиз: критичар и писац*. Нови Сад: Матица српска, 2021.
- Bešlin, Branko. „Visual Aspects of the Serbian Entrance in a New World“. *Yearbook of the Society for 18th Century Studies on Southeastern Europe. Voices from an era of transition. Southeastern Europe in the 18th Century*. 1 (2018), 73–81.
- Бјелица, Слободан (прир.). *Ослобођење Новог Сада 1918: сведочанства и полемике*. Нови Сад: Новосадски клуб, Градска библиотека, 2018.
- Бјелица, Слободан. *Спорови око аутономије Војводине. Прва књига: 1961–1974*. Београд : Службени гласник 2015.
- Бјелица, Слободан. *Спорови око аутономије Војводине. Књига друга: 1974–1988*. Београд: Службени гласник, 2021.
- Воаров, Димитрије. „Политичка saga о Војводини“. *Vreme*, 7. децембар 2006.
- Бокшан, Славко. „Читуља: Михаило Пупин - велики добротвор Историског друштва: 4. октобра 1858, Идвор - 12. марта 1935, Њујорк“. *Гласник Историског друштва у Новом Саду*, књ. 8 , св. 2 (1935), 315–336.
- Брборић, Вељко Ж. „Језички спорови после `Новосадског књижевног договора` : од `декларације` до `предлога`“. *Српски језик: студије српске и словенске*, 26, 1 (2021), 219–236. <https://doi.org/10.18485/sj.2021.26.1.12>
- Cohen. Anthony P. „Personal Nationalism: A Scottish View of Some Rites, Rights, and Wrongs“. *American Ethnologist*, 23, no. 4 (1996), 802–815.
<https://doi.org/10.1525/ae.1996.23.4.02a00070>
- Црњански, Милош. „Михајло И. Пупин: Са пашњака до научењака (From Immigrant to Inventor). Издање Матице српске 1929“. *Гласник Историског друштва у Новом Саду*, књ. 3, св. 2 (1930), 316–318.
- Црњански, Милош. *Политички списи*. Прир. Зоран Аврамовић, Београд: Сфаирс, 1989.
- Црњански, Милош. *Сеобе: роман*. Београд: Издавачка књижара Геце Кона 1929.
- Црњански, Милош. *Сеобе. I–III*. Београд: Нолит, 1978.
- Црњански, Милош. „Записи ђенерала Пишчевића“. *Политика*, 15. мај 1924, 1.
- Чудић, Марко. „Хунгаролошка концепција Александра Тишме“. *Књижевна историја*, 163 (2017), 131.
- Dobrivojević Tomić, Ivana. „Problemi u naseljavanju i prilagođavanju kolonista na život u Vojvodini u prvim godinama posle Drugog svetskog rata“. *Istorija 20 veka*. 2 (2021), 313–332.
<https://doi.org/10.29362/ist20veka.2021.2.dob.313-332>
- Дошлић, Ненад. *Матица српска: 1941–1951*. Нови Сад: Матица српска, 2011.

- Ђурић, Ђорђе. „Од сеобе народа до `Сеоба`: `Историја српског народа` Симеона Пишћевића“. У: Симеон Пишћевић. *Историја српског народа* (Прир. Ђорђе Ђурић). 7–133. Нови Сад, Шид: Академска књига, Народна библиотека „Симеон Пишћевић“, 2018.
- Ely, Christopher David. *This Meager Nature: Landscape and National Identity in Imperial Russia*. DeKalb: Northern Illinois University Press, 2002.
- Folkenflik, Robert. „Introduction: The Institution of Autobiography“. In: *The Culture of Autobiography: Construction of Self-Representation*, ed. Robert Folkenflik Stanford University Press, 1993. <https://doi.org/10.1515/9781503622043>
- Форишковић, Александар. „Српска Војводина Борислава Михајловића“. *Поља*. 16–17 (1956), 2, 13.
- Гаћеша, Никола Л. *Аграрна реформа и колонизација у Југославији: 1945–1948*. Нови Сад: Матица српска, 1984.
- Гаћеша, Никола Л. „Аграрна реформа и колонизација у Војводини: 1945–1948“. У: Никола Л. Гаћеша. *Радови из аграрне историје и демографије*. 450–477. Нови Сад: Матица српска, 1995.
- Гаћеша, Н. Л. „Александар Форишковић (1932–1990). In меморијам“. *Истраживања*, 13 (1990), 313–314.
- Глушчевић, Зоран. „Роман једног нација“. *Књижевне новине*, 186, 24. децембар 1962), 3.
- Голубовић, Звонимир. „Рација јануара 1942. у јужној Бачкој“. *Зборник Матице српске за друштвене науке*, 35 (1963), 164–192.
- Gusdorf, Georges. „Conditions and Limits of Autobiography“. In: *Autobiography: Essays Theoretical and Critical*, ed. James Olney. 28–48. Princeton: Princeton University Press, 1980.
- Хаџић, Зорица (Прир.). *Васа Стајић: прилози за аутобиографију*. Нови Сад: Матица српска, 2017.
- Helrth, Jens. “Der Chronotopos der Nation in Miloš Crnjanskis Romanprojekt `Seobe`“. In: *Serbien – Identitätskrise als Kontinuum. Äußere und innere Wandlungen in Literatur, Sprache und Geschichte*. Hrsg. Michael Müller. 218–237. Köln: Kirsch-Verlag, 2010.
- Ifkovic, Edward. “South-Slavic American Autobiography: Three Variations.” *MELUS*, Vol. 10, 2 (1983), 49–55. <https://doi.org/10.2307/467309>
- Janjetović, Zoran. „Prilog proučavanju položaja folksdojčera u Jugoslaviji: 1944–1948“. *Istorija 20. veka*. 14, 1 (1996), 143–152.
- Janjetović, Zoran. „Odlazak vojvođanskih Švaba – proterivanje ili iseljavanje“. *Токови*. 3–4, (1997), 111–117.
- Janjetović, Zoran. *Between Hitler and Tito: the disappearance of the Vojvodina Germans*. Beograd: s.n. 2000.
- Јовановић, Слободан. „Један прилог за проучавање српског националног карактера [Виндзор, Канада, 1964]“. У: Слободан Јовановић. *Из историје и књижевности*, II. 543–554. Београд: БИГЗ, Југославијапублик, Српска књижевна задруга, 1991.
- Кириловић, Димитрије. „Војвођани о Војводини“. *Гласник историског друштва у Новом Саду*, књ. 2, св. 1 (1929), 295–297.
- Kivimäki, Ville Sami Suodenjoki i Tanja Vahtikari. “Lived Nation: Histories of Experience and Emotion in Understanding Nationalism”. In: Kivimäki, Ville, Sami Suodenjoki, and Tanja Vahtikari (eds). *Lived Nation as the History of Experiences and Emotions in Finland: 1800–2000. Palgrave Studies in the History of Experience*. 1–28. Cham: Springer International Publishing, 2021.

- Кончар, Ранко. „Политичке идеје Васе Стајића“. У: *Војвођански простор у контексту европске историје. Личности војвођанског простора*. Књ. 2. 363–374. Нови Сад: Филозофски факултет, 2014.
- Кончар, Ранко i Dimitrije Boarov. *Stevan Doronjski. Odbrana autonomije Vojvodine*. Novi Sad: Muzej Vojvodine, 2011.
- Ковачек, Божидар. “Тишма у Матици српској“. У: *Повратак миру Александра Тишме*. Ур. Јован Делић, Светозар Кољевић, Иван Негришорац. 332–338. Нови Сад: Матица српска, Огранак САНУ у Новом Саду, 2005.
- Ковачек, Јелена „Радомир Радујков у Матици српској“. *Годишњак Библиотеке Матице српске* (1998), 172–178.
- Медаковић, Дејан. *Дани, сећања* [Књ. 1–8]. Нови Сад: Прометеј, Архив Војводине, 2021.
- Медаковић, Дејан. *Ефемерис. Ephemeteris I–V. Хроника једне породице*. Београд: БИГЗ, 1990–1994.
- Медаковић, Дејан. *Ефемерис: Хроника једне породице, I–V*. Нови Сад: Прометеј, 2022.
- Миланковић, Милутин. *Успомене, доживљаји и сазнања из година 1909. до 1944*. Београд: САН, Одељење математичких наука, 1952.
- Миланковић, Милутин. *Успомене, доживљаји и сазнања: после 1944*. Београд: САН, Одељење природно-математичких наука, 1957.
- Миланковић, Милутин. *Успомене, доживљаји и сазнања – детињство и младост (1879–1909)*. Београд: САНУ, Одељење природно-математичких наука, 1979.
- Милутиновић, Коста. „Из преписке са Вељком Петровићем“. *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, 38, 3 (1990), 483–500.
- Mihajlović Mihiz, Borislav. „Autoportret. Razgovor sa Slobodanom Stojanovićem u televizijskoj emisiji `Ostavština za budućnost`“. У: Mihajlović Mihiz, Borislav. *Portreti*. 406–419. Beograd: Nolit, 1988.
- Михајловић Михиз, Борислав. *Аутобиографија – о другима*. Београд: БИГЗ, 1990. [1991², 1992³].
- Mihajlović Mihiz, Borislav. *Autobiografija – o drugima*. Том 1–2. Beograd: Evro-Giunti, 2008.
- Мирнић, Јосип. „Систем фашистичке окупације у Бачкој и Барањи“. *Зборник Матице српске за друштвене науке*, 35 (1963), 5–62.
- Moreno-Almendral, Raúl „Nationhood as Practice and the Modernity of Nations: A Conceptual Proposal“. *Nationalities Papers*, vol. 49, no. 1 (2021), 12–29. <https://doi.org/10.1017/nps.2019.114>
- Moreno-Almendral, Raúl „Reconstructing the History of Nationalist Cognition and Everyday Nationhood from Personal Accounts“. *Nations and Nationalism*, vol. 24, no. 3 (2018), 648–668. <https://doi.org/10.1111/nana.12427>
- Никић, Федор. „Ново стање. Опрштај са Војводином“. *Летопис Матице српске*, књ. 322, св. 2 (1929), 161–167.
- Николајевић, Миљивој. „In memoriam. Радомир – Раша Радујков (1913–1982): дугогодишњи председник Матице српске“. *Рад Матице српске*, 19 (1982), 100–103.
- Olney, James „Autobiography and the Cultural Moment: A Thematic, Historical, and Bibliographic Introduction“. In: *Autobiography: Essays Theoretical and Critical*, ed. James Olney, 3–27. Princeton: Princeton University Press, 1980.
- Özkırımlı. Umut. *Theories of Nationalism: A Critical Introduction*. Third edition. London: Macmillan Education, Palgrave, 2017.
- Петковић, Јованка. „Акција Виктора Томића у Срему“. *Зборник Матице српске за друштвене науке*, 35 (1963), 139–164.

- Петровић, Бошко. „О Србима, о србовању, о грађанима, о прошлости и о још понечем“. *Летопис Матице српске*, 381, 2 (1958), 119–134.
- Петровић, Бошко. „Симеон Пишчевић и његови Мемоари“. *Летопис Матице српске*, књ. 407, св. 2 (1971), 123–146.
- Петровић, Милан. *Успомене*. Прир. Биљана Шимуновић-Бешлин. Нови Сад: Градска библиотека, Матица српска, 2016.
- Пишчевић, Симеон. *Мемоари*. Београд: СКЗ, 1963.
- Пишчевић, Симеон. *Живот генералмајора и кавалџера Симеона сина Стефана Пишчевића*. 2. изд. Нови Сад: Матица српска, 1998.
- Попов, Чедомир. „Мемоари као историјски извор и као интерпретација историје“. У: Попов, Чедомир. *О историји и историчарима*, 45–60. Нови Сад: Издавачка књижевна Зорана Стојановића, 1999.
- Попов, Чедомир (ур.). *Војводина у народноослободилачком рату и социјалистичкој револуцији: 1941–1945*. Нови Сад: Филозофски факултет, Институт за историју, 1984.
- Попов, Чедомир и Јелена Попов. *Аутономија Војводине – српско питање*. Друго, допуњено издање. Сремски Карловци: Кровови, 2000.
- Попов, Јелена. *Драма на војвођанском селу (1945–1952). Обавезни откуп пољопривредних производа*. Нови Сад: Платонеум, 2002.
- Попов, Јелена. *Народни фронт у Војводини (1944–1953)*. Нови Сад: Филозофски факултет, Институт за историју, 1986.
- Поповић, Бојана. „Живот и дело Борислава Михајловића Михиза“. Докторска дисертација. Универзитет у Новом Саду, 2015. (Cyrillic)
- Поповић, Душан. „Klevetnička satira“. *Književne novine. Organ Saveza književnika Jugoslavije*. 24. oktobar 1950, 2–3.
- Поповић, Душан. *Letopis o Vlaovićima, I–III*. Novi Sad: Agencija MiR, 2006.
- Pupin, Michael. *From immigrant to inventor*. New York [etc.]: Charles Scribner's sons, 1923 (1926²).
- Пупин, Михајло. *Са пашњака до научењака*. Београд: Нолит, 1989.
- Раичевић, Горана. *Агон и меланхолија. Живот и дело Милоша Црњанског*. Нови Сад: Академска књига, 2021 [2024²].
- Раичевић, Горана. „Ангажовани Црњански? Писац између књижевности и политике“. У: *Дело Милоша Црњанског*. Ур. Мирко Вуксановић. 15–33. Нови Сад: Огранак САНУ у Новом Саду, 2018.
- Раичевић, Горана. *Есеји Милоша Црњанског*. Сремски Карловци, Нови Сад: Издавачка књижевна Зорана Стојановића, 2005.
- Renes, Hans. *Landscape, Heritage, and National Identity in Modern Europe*. Cham: Springer International Publishing, 2022.
- Селинић, Слободан. *Србија и језички сукоб у Југославији 1967*. Београд: Институт за новију историју Србије, 2017.
- Совтић, Немања. „Несврстани хуманизам Рудолфа Бручија: композитор и друштво самоуправног социјализма“. Докторска дисертација. Универзитет у Београду, 2016.
- *Споменица Ослобођења Војводине 1918*. Нови Сад: Штампарија Јовановић и Богданов, 1929.
- *Споменица Васи Стајићу* [обновљено издање из 1938. године]. Нови Сад: Војвођански клуб, Војвођанска академија наука и уметности, Историјски архив града Новог Сада, 2009.
- Шивић, Милан. „О Пупиновом животопису“. *Летопис Матице српске*, књ. 322, св. 3 (1929), 464–465.

- Šimunović, Biljana. *Matica srpska i jugoslovensko društvo*. Beograd: Zadužbina Andrejević, 1997.
- Шимуновић-Бешлин, Биљана. *Просветна политика у Дунавској бановини: 1929–1941*. Нови Сад: Филозофски факултет, Одсек за историју, 2007.
- Шимуновић-Бешлин, Биљана. „О ,најдоследнијој доследности‘ једног,Новог Србина‘ (о Ради Лунгулову и Васи Стајићу)“. У: *Војвођански простор у контексту европске историје*. Ур. Владан Гавриловић, 303–317. Нови Сад: Филозофски факултет, Одсек за историју, 2012.
- Шимуновић-Бешлин, Биљана. „Заборављени мемоариста“. У: Петровић, Милан. *Успомене*. Прир. Биљана Шимуновић-Бешлин. 9–66. Нови Сад: Градска библиотека, Матица српска, 2016.
- Tišma, Aleksandar. *Dnevnik 1942–1951 (Postajanje)*. Novi Sad: Matica srpska, 1991.
- Tišma, Aleksandar. *Dnevnik: 1942–2001*. Sremski Karlovci - Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, 2001.
- Tišma, Aleksandar. *Sećaj se većkrat na Vali*. Novi Sad: Akademska knjiga, 2012.
- Tišma, Aleksandar. *Dnevnik: 1942–2001*. 1–3. (Novi Sad: Akademska knjiga, 2018.
- Трећаков, Стојан и Владимир Шовљански (прир.). *О Црњанском: архивалије*. Нови Сад: Матица српска 1993.
- Вег, Шандор. „Систем немачке окупационе власти у Банату: 1941–1944“. *Зборник Матице српске за друштвене науке*, 35 (1963), 63–104.
- Veselinov Žarko, Jovan. *Az autonóm Vajdaság születése: emlékezések*. Újvidék: Forum, 1975, [1983²].
- Веселинов Жарко, Јован. „Мој отац“. *Летопис Матице српске*, књ. 429, св. 5 (1982), 936–940.
- Веселинов Жарко, Јован. *Сви смо ми једна партија*. Нови Сад: СУБНОР САП Војводине, 1971.
- Veselinov Žarko, Jovan. *Un partid sîntem cu toții*. Panciova: Libertatea, 1985.
- *Војвођани о Војводини*. Београд: Удружење Војвођана, 1928.
- Вукелић, Петар. „Окупациона власт и систем националне дискриминације у Срему за време `Независне државе Хрватске`“. *Зборник Матице српске за друштвене науке*, 35 (1963), 105–138.
- Вулетић, Александра, Радош Љушић и Радомир Ј. Поповић (Ур.). *Перо и повест. Српско друштво у сећањима*. Београд: Филозофски факултет, 1999.

Горан Милорадовић

Антун Старчевић и хрватска „школа“ расизма. О перцепцији Срба, Словена и Јевреја код појединих хрватских интелектуалаца - следбеника правашке идеологије / Antun Starčević and the Croatian "School" of Racism. On the Perception of Serbs, Slavs, and Jews by Some Croatian Intellectuals – Followers of the Pravaštvo Ideology

Штампа

- *Spremnost. Misao i volja ustaške Hrvatske 1941–1944.*
- *Ustaša. Vjesnik Hrvatskog ustaškog oslobodilačkog pokreta 1941–1944.*

Објављени извори

- [Anonim.] „Streifzüge durch Oberschleisien“. *Das Ausland*, Nr. 124, 4. V 1841, 493–494.
- Berlic, F. *Die Freiwillige Theilnahme der Serben und Kroaten an den vier letzten österreichisch-türkischen Kriegen. Dargethan in einer Sammlung gleichzeitiger geschichtlicher Urkunden.* Wien: Keck & Pierer, 1854.
- Buć, Stjepan. *Naši službeni povjesničari i pitanje podrijetla Hrvata.* Zagreb: 1941.
- Buć, Stjepan. „Posljedice slavomanije za našu povijest i politiku“. *Hrvatska revija*, XI, sv. 1–2 (41–42), (1961), 35–63.
- Buć, Stjepan. „Problemi etnogeneze Hrvata“. *Hrvatska revija*, XX, sv. 4 (80), (1970), 919–958.
- Buć, Stjepan. *Temeljne misli nauke Dra. Ante Starčevića. Predavanje održano dne 15. veljače 1936. Hrvatskoj Sveučilišnoj Omladini.* Zagreb: Tiskara Danica, [1936].
- Deželić, Đuro. *Hrvatska narodnost iliti duša hrvatskoga naroda. Poviestno-filozofička razprava.* Zagreb: Lav Hartman, 1879.
- Draganović, Krunoslav i Dominik Mandić. *Herceg-Bosna i Hrvatska.* Split: Laus, 1991.
- Гильфердинг, Александр, „Историческое право Хорватскаго народа“, у: *Собрание сочинений II.* Санкт Петербургъ: Печатня В. Головина, 1868.
- Grabovac, Filip. *Cvit razgovora naroda i jezika iliričkog aliti rvackoga.* Priredio Tomo Matić. Zagreb: JAZU, 1951.
- *Hitler's Table Talk 1941–1944. His Private Conversations.* Introduction & preface Hugh R. Trevor-Roper. New York: Enigma books, 2000.
- Holeček, Josef. *Hrvatski Mommsen.* Dubrovnik: Srpska dubrovačka štamparija A. Pasarića, 1899.
- Horvat, Josip. *Ante Starčević. Kulturno-povijesna slika.* Zagreb: Antun Velzek, 1940.
- Kolar, Mira. „Deset pisama Eugena Kvaternika iz Italije Josefu Vaclavu Friču (1865.–1866.)“. *Starine* 62, (2004), 135–203.
- Kukuljević, Ivan. „Dopis iz Milana“. *Danica ilirska*, VII, br. 30, 24. VII 1841, 123–124.
- Kvaternik, Eugen. *Istočno pitanje. Historično-pravna razprava I–II.* Zagreb: Štamparna Dragutina Albrechta, 1868.
- Kvaternik, Eugen. *La Croatie et la confédération italienne.* Paris: Amyiot, 1859.
- Kvaternik, Eugen. *Politički spisi. Rasprave, govori, članci, memorandum, pisma.* Priredila Ljerka Kuntić. Zagreb: Znanje, 1971.
- Lasić, Stanko. *Autobiografski zapisi.* Zagreb: NZ Globus, 2000.
- Lorković, Mladen. *Narod i zemlja Hrvata.* Zagreb: Matica hrvatska, 1939.
- Lorković, Mladen. „Zadaci našeg naraštaja“. *Hrvatsko kolo*, XXII (1941), 1–5.

- Lukas, Filip. „Bosna i Hercegovina u geopolitičkom pogledu“. U: *Poviest hrvatskih zemalja Bosne i Hercegovine od najstarijih vremena do godine 1463*, 39–77. Sarajevo: HKD Napredak, 1942.
- Lukas, Filip. *Ličnosti, stvaranja, pokreti*. Zagreb: Matica Hrvatska, 1944.
- Makanec, Julije. *Hrvatski vidici. Nacionalno-politički eseji*. Zagreb: Društvo hrvatskih srednjoškolskih profesora, 1944.
- Mandić, Dominik. *Bosna i Hercegovina. Povijesno kritička istraživanja III*. Torino / Zürich / Roma / Chicago: Ziral, 1982.
- Mandić, Dominik. *Crvena Hrvatska u svjetlu povijesnih izvora*. Chicago / Rim: Ziral, 1973.
- Mandić, Dominik. *Hrvati i Srbi. Dva stara različita Naroda*. Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske, 1990.
- Mandić, Dominik. *Hrvatske zemlje u prošlosti i sadašnjosti*. Chicago / Rim: Ziral, 1973.
- [Pavelić, Ante.] *Poglavnik govori*. Zagreb: Ured za promičbu Glavnog ustaškog stana, 1941.
- Pavelić, Ante. *Putem hrvatskog državnog prava: Poglavnikovi govori, izjave i članci prije odlaska u tuđinu*. Uvod i pogovor Darko Sagrak. Zagreb: Darko Sagrak, 1999.
- Pavelić, Ante. *Strahote zabluda*. Zagreb: Knjižara Stjepan Kugli, 1941.
- Pilar, Ivo. *Južnoslavensko pitanje i svjetski rat. Pregledan prikaz cjelokupnoga problema*. Zagreb: Institut društvenih znanosti „Ivo Pilar“ / Školska knjiga, 2021.
- Radić, Stjepan. *Politički spisi. Autobiografija / članci / govori / rasprave*. Priredio Zvonimir Kulundžić. Zagreb: Znanje, 1971.
- Radić, Stjepan. *Židovstvo kao negativni element kulture*. Zagreb: Hrvatsko kolo, 1937.
- Radić, Stjepan. *Živo hrvatsko pravo na Bosnu i Hercegovinu*. Zagreb: Hrvatska pučka seljačka tiskara, 1908.
- Raos, Ivan. „Židovi – neprijatelji svih naroda“. *Hrvatska revija*, XV, br. 6. (1942), 338–339.
- Seitz, Aleksandar. *Put do hrvatskog socializma*. Zagreb: Glavni savez staliških i drugih postrojbi, 1943.
- Sisarić, Ivan. *Hrvatski mit XX. stoljeća: Ideologija hrvatskog seljačkog pokreta: Apologija hrvatskog nacionalizma*. Zagreb: Hrvatski tiskarski zavod, 1938.
- Скерлић, Јован. „Анте Старчевић“. *Српски књижевни гласник*, г. 28, бр. 263, св. 2, (1911).
- Соларић, Павле. *Гозба*. Сабране пјесме. Београд: СКД „Зора“, 1999.
- Starčević, Ante. *Bi-li k slavstvu ili ka Hrvatstvu? Dva razgovora*. Zagreb: Tisak Dragutina Bokana, 1876.
- Starčević, Ante. *Djela I: Govori*. Zagreb: Odbor Kluba Stranke prava, 1894.
- Starčević, Ante. *Djela III: Znanstveno-političke razprave*. Zagreb: Odbor Kluba Stranke prava, 1894.
- Starčević, Ante. *Ime Serb*. Zagreb: Slovi Karla Albrechta, 1868.
- Starčević, Ante. *Izabrani spisi*. Priredio Blaž Jurišić. Zagreb: HIBZ, 1943.
- Starčević, Ante. *Iztočno pitanje*. Zagreb: Prva hrvatska radnička tiskara, 1899.
- Starčević, Ante. *Misli i pogledi: pojedinac-Hrvatska-svijet*. Priredio Blaž Jurišić. Zagreb: Matica hrvatska 1971.
- Starčević, Ante. *Na čemu smo?*. Zagreb: Dionička tiskara, 1878.
- Starčević, Ante. *Nekolike uspomene*. Zagreb: Narodna tiskara, 1870.
- Starčević, Ante. *Pasmina slavoserbska po Hervatskoj*. Zagreb: Lav Hartman i družba, 1876.
- Starčević, Ante. *Pisma Magjarolacah I–II*. Sušak: Primorska tiskara, 1879.
- Starčević, Ante. „Slavoserbi.“. *Hervatska*, g. I, br. 39, 24. IX 1871, [3].
- Starčević, Ante. *Ustavi Francezke*. Zagreb: Scholz i Kralj, 1889.
- Starčević, Ante. *Woran Wir sind*. Agram: Actien-Buchdruckerei, 1878.

- Starčević, Ante. „Zadnji rat Napoleona III“. *Hrvatska*, g. I, br. 4, 22. I 1871, [3].
- Stoddard, Lothrop. „The permanent menace from Europe“. U: *The Alien in our Midst*. Edited by Madison Grant & C.S. Davison, 225–229. New York: The Galton Publishing, 1930.
- Šufflay, Milan. *Hrvatska u svjetlu svjetske historije i politike. Dvanaest eseja*. Zagreb: Merkantile, 1928.
- Šufflay, Milan. *Izabrani eseji, prikazi i članci*. Priredili Darko Sagrak i Musa Ahmeti. Zagreb: Darko Sagrak, 1999.
- Šufflay, Milan. *Izabrani politički spisi*. Priredio Dubravko Jelčić. Zagreb: Matica hrvatska, 2000.
- Truhelka, Ćiro. *Hrvatska Bosna (Mi i „oni tamo“)*. Sarajevo: Hrvatski dnevnik, 1907.
- Truhelka, Ćiro. *Uspomene jednog pionira*. Zagreb: HIBZ, 1942.
- *Ustaša*. Zagreb: Ured za promičbu Glavnog ustaškog stana, 1941.
- Weininger, Otto. *Geschlecht und Charakter. Eine Prinzipielle Untersuchung*. Wien / Leipzig: Wilhelm Braumüller, 1909.
- *Zakoni, zakonske odredbe i t.d. proglašene od 11. travnja do 26. svibnja 1941. Knjiga I. (svezak 1.–10.)*, urednik: Adam Mataić. Zagreb: St. Kugli, 1941.
- Zarnik, Boris. „Čovjek“, *Hrvatska enciklopedija*, IV, Cliachit-diktis, 346–366. Zagreb: Hrvatski izdavački bibliografski zavod, 1942.

Литература

- Антонић, Слободан. *Вишијевска Србија*. Београд: Чигоја штампа, 2011.
- Avramović, Zoran. „Jugoslovenstvo (i komunizam) – izvori srpske samomržnje“. *Kultura polisa*, VIII, br. 15, (2011), 87–106.
- Аврамовић, Зоран. *Родомрци*. Нови Сад: Графомаркетинг / Култура полиса, 2009.
- Barišić, Pavo. *Ante Starčević. Ideali slobode i prava*. Zagreb: Školska knjiga, 2022.
- Bartulin, Nevenko. „The ideal Nordic-Dinaric racial type: Racial anthropology in the Independent State of Croatia“. *Review of Croatian History*, 5, 1, (2009), 189–219. <https://hrcak.srce.hr/50561>
- Bartulin, Nevenko. „Ideologija nacije i rase: ustaški režim i politika prema Srbima u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj 1941–1945“. *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*, 39, (2007), 209–242. <https://hrcak.srce.hr/49085>
- Bartulin, Nevenko. *Honorary Aryans. National-Racial Identity and Protected Jews in the Independent State of Croatia*. New York: Palgrave Macmillan, 2013.
- Bartulin, Nevenko. *The racial idea in the Independent State of Croatia. Origins and Theory*. Leiden / Boston: Brill, 2014.
- Бухарин, Сергей Н. и Ракитянский, Николай М., *Россия и Польша. Опыт политико-психологического исследования феномена лимитрофизации*. Москва: Институт русской цивилизации, 2011.
- Cipek, Tihomir. „‘Stoljeće diktatura’ u Hrvatskoj“. U: *Hrvatska politika u XX. stoljeću. Zbornik radova sa znanstvenog skupa što je održan u palači Matice hrvatske 27–29. travnja 2004*. Urednik Ljubomir Antić, 283–305. Zagreb: Matica hrvatska, 2006.
- Cox, John C. „Ante Pavelić and the Ustaša State in Croatia“. U: *Balkan Strongmen: Dictators and Authoritarian Rulers of South Eastern Europe*. Edited by Bernd J. Fisher, 199–238. West Lafayette: Purdue University Press, 2007.
- Čoralić, Lovorka. „‘Knjige opasnih namjera’ dalmatinskog pisca fra Filipa Grabovca (1697.–1749)“, *Acta Historiae*, 12, 1 (2004), 251–266. <https://zdjp.si/wp-content/uploads/2015/09/coralic1.pdf>

- Djilas, Aleksa. *The Contested Country: Yugoslav Unity and Communist Revolution 1919–1953*. Cambridge MA: Harvard University Press, 1996.
- Екмечић, Милорад. *Срби на историјском раскршћу*. Нови Сад: Православна реч / Архив Војводине, 2021.
- Екмечић, Милорад. *Стварање Југославије 1790–1918, 2*. Нови Сад: Православна реч / Архив Војводине, 2021.
- *Fra Dominik Mandić (1889.–1973.)*. Zbornik radova sa znanstvenog simpozija održanog u prigodi 40. obljetnice njegove smrti (Mostar–Široki Brijeg, 24. i 25. listopada 2013.). Priredio Robert Jolić. Mostar, Zagreb: Hercegovačka franjevačka provincija Uznesenja Blažene Djevice Marije – Franjevačka knjižnica Mostar, Hrvatski institut za povijest, 2014.
- Gabrijel, M. [Mate Hanžeković]. *Otac domovine Dr. Ante Starčević*. Zagreb: Tiskara Danica, [1938].
- Gray, John. *Black mass. Apocalyptic Religion and the Death of Utopia*. London: Penguin books, 2007.
- Grgić, Stipica. „Radić nakon Radića: Stvaranje kulta heroja Stjepana Radića (1928–1934)“, *Časopis za suvremenu povijest*, 3 (2010), 723–748. <https://hrcak.srce.hr/67470>
- Gross, Mirjana. „Ideja jugoslavenstva u XIX stoljeću u ‘Istoriji Jugoslavije’“. U: *Istorija Jugoslavije u svjetlu kritike, Polemike u jugoslovenskim časopisima 1973–1976*. Priredio Božidar Jakšić, 145–158. Beograd: Most art Jugoslavija / Zagreb: Srednja Europa / Sarajevo: Buybook, 2022.
- Gross, Mirjana. *Izorno pravaštvo. Ideologija, agitacija, pokret*. Zagreb: Golden marketing, 2000.
- Gross, Mirjana. *Povijest pravaške ideologije*. Zagreb: Institut za hrvatsku povijest, 1973.
- Gumz, Jonathan. „Wehrmacht Perceptions of Mass Violence in Croatia, 1941–1942“, *The Historical Journal*, 44, 4, (2001), 1015–1038. doi:10.1017/S0018246X01001996
- Heywood, Andrew. *Political ideologies: An introduction*. London: Palgrave Macmillan, 2007.
- Hobsbawm, Eric J. *Nations and nationalism since 1780. Programme, myth, reality*. Cambridge: University press, 2000.
- Jareb, Mario. „Jesu li Hrvati postali Goti? Odnos ustaša i vlasti Nezavisne Države Hrvatske prema neslavenskim teorijama o podrijetlu Hrvata“, *Časopis za suvremenu povijest*, 3 (2008), 869–882. <https://hrcak.srce.hr/39786>
- Jareb, Mario. *Ustaško-domobranski pokret od nastanka do travnja 1941. godine*. Zagreb: Školska knjiga, 2006.
- Jelić-Butić, Fikreta. *Ustaše i Nezavisna Država Hrvatska 1941–1945*. Zagreb: SN Liber, 1978.
- Jonjić, Tomislav. „Ivo Pilar prema rasnom učenju i eugenici“, *Pilar – Časopis za društvene i humanističke studije*. XI, br. 21 (1), (2016), 44–111. <https://hrcak.srce.hr/186675>
- Jonjić, Tomislav. „Rasno učenje i eugenika u hrvatskim zemljama do sredine 1930-ih godina“. *Pilar – Časopis za društvene i humanističke studije*, X, br. 19(1)–20(2), (2015), 9–160. <https://hrcak.srce.hr/178174>
- Kecmanović, Dušan. *Etnička vremena*. Beograd: XX vek, 2002.
- Kljajić, Stipe. *Nikada više Jugoslavija. Intelektualci i hrvatsko nacionalno pitanje (1928.–1945.)*. Zagreb: Hrvatski institut za povijest, 2017.
- Krizman, Bogdan. *NDH između Hitlera i Mussolinija*. Zagreb: Globus, 1983.
- Kršić, Darijo, „Улога хрватских митологема у генерисању србофобије: Хрватска као ‘предзиђе хришћанства’ и Срби као ‘Власи’“, *Политичка ревија*, год. (XXX) XXI, бр. 1 (2021), 85–106. doi.org/10.22182/pr.6712021.5

- Lazarević Di Giacomo, Persida. „Per Inductionem et Deductionem: Etymologia Proxima et Remota Solarićevog istraživanja porekla Slovena (sa appendixom o Iliriji)“, *Croatica et Slavica Iadertina*, X/I (2014), 131–132. <https://hrcak.srce.hr/136461>
- LeCaine Agnew, Hugh. *The Czechs and the Lands of the Bohemian Crown*. Stanford: Hoover Institution Press, 2004.
- Лескинен, Мария В. *Мифы и образы сарматизма. Истоки национальной идеологии Речи Посполитой*. Москва: Институт славяноведения РАН, 2002.
- Lipovčan, Srećko. „Dr. Ivo Pilar (1874.–1933.): Život i djelo“. *Pilar – Časopis za društvene i humanističke studije*, I, br.1 (2006), 11–18. <https://hrcak.srce.hr/67576>
- Ломпар, Мило. *Дух самопорицања. Прилог критици српске културне политике*. Београд: Catena mundi, 2015.
- Любомирова, Ирина, *Национализъм и национална политика в Независимата хърватска държава 1941–1945*. Софија: УИ „Св. Климент Охридски“, 2001.
- Markus, Tomislav. „Društveni pogledi Ante Starčevića“, *Časopis za suvremenu povijest*, 3 (2009), 827–848. <https://hrcak.srce.hr/57871>
- Matoš, Antun Gustav. „Dr. Ante Starčević“. U: *O hrvatskoj književnosti II*, 122–126. Zagreb: JAZU, SN Liber, 1976.
- Milosavljević, Olivera. *U tradiciji nacionalizma ili stereotipi srpskih intelektualaca XX veka o „nama“ i „drugima“*. Beograd: Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji, 2002.
- Mirković, Zoran S. „Rasno zakonodavstvo u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj“. U: *Pravni poredak Nezavisne Države Hrvatske*. Urednici Boris Begović i Zoran Mirković, 41–69. Beograd: Univerzitet u Beogradu, Pravni fakultet, 2018.
- Molnar, Aleksandar. *Narod, nacija, rasa. Istorijska izvorišta nacionalizma u Evropi*. Beograd: Beogradski krug, Akapit, 1997.
- Mos, Džordž. *Istorija rasizma u Evropi*. Beograd: Službeni glasnik 2003.
- Mosse, George L. *Toward the Final Solution. A History of European Racism*. Madison, London: The University of Wisconsin Press, 2020.
- Mužić, Ivan. *Stjepan Radić u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca*. Zagreb: HKD Sv. Ćiril i Metod, 1987.
- Новак, Виктор. *Вук и Хрвати*. Београд: Научно дело, 1967.
- Ognjanova, Irina. „Nationalism and National Policy in Independent State of Croatia (1941–1945)“, In: *Topics in Feminism, History and Philosophy*, Vol. 6. Eds. Dorothy Rogers, Joshua Wheeler, Marína Zavacká and Shawna Casebier. 1–26. Vienna: IWM, 2000.
- Petranović, Branko. *Srbija u Drugom svetskom ratu 1939–1945*. Beograd: Vojnoizdavački i novinski centar, 1992.
- Ristović, Milan. *Nemački „novi poredak“ i Jugoistočna Evropa 1940/41–1944/45*. Beograd: Vojnoizdavački i novinski centar, 1991.
- Секељ, Ласло, „Антисемитизам у Југославији након 1945“, *Нова српска политичка мисао*, Vol. VII, бр. 1–2 (2000), 71–93.
- Šegvić, Kerubin. *Toma Splićanin. Državnik i pisac 1200.–1268. Njegov život i njegovo djelo*. Zagreb: Matica hrvatska, 1927.
- Šidak, Jaroslav. „Starčević, Ante“. U: *Enciklopedija Jugoslavije*, 8, Srbija–Ž. 127–130. Zagreb: Leksikografski zavod, 1971.
- *Tko je tko u NDH? Hrvatska 1941.–1945*. Zagreb: Minerva, 1997.
- Tomašić, Dinko. *Politički razvitak Hrvata*. Zagreb: Hrvatska književna naklada neovisnih književnika, 1938.
- Трифковић, Срђа. *Усташе. Балканско срце таме*. Београд: Catena Mundi, 2016.

- Yeomans, Rory. „Of ‘Yugoslav barbarians’ and Croatian Gentlemen Scholars: National Ideology and Racial Anthropology in Interwar Yugoslavia“. In: *Blood and Homeland. Eugenics and Racial Nationalism in Central and Southeast Europe 1900–1940*. Eds. Marius Turda and Paul J. Weindling, 83–122. Budapest, New York: CEU Press, 2007.
- Žanić, Ivo. „Simbolični identitet Hrvatske u trokutu raskrižje–predziđe–most“. U: *Historijski mitovi na Balkanu*, zbornik radova. Ur. Husnija Kamberović. 161–202. Sarajevo: Institut za istoriju, 2003.

Милутин Живковић

У потрази за идентитетом. „Албанство“ и „хрватство“ старорашких муслимана током Другог светског рата / In Search of Identity. “Albanianness” and “Croatianness” of the Muslims of Stara Raška During World War II

Архивски извори

- Архив историјског одељења Генералштаба Републике Италије (AUSSME): 9. armata, busta: N-6/1089, Divisione “Venezia”, busta: N-6/1006, Divisione “Puglie”, busta: bus. N-7/1313, Divisione „Taurinense“, busta: N-6/1003, N-7/1273
- Архив Југославије (АЈ): Фонд: Државна комисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача (110), Фонд: Емигрантска влада (103), кутије: 32
- Војни архив (ВА): Народноослободилачка војска Југославије (НОВЈ), Недићева архива (НДа), Независна држава Хрватска (НДХ), Немачка архива, кутије (НА), Четничка архива (ЧА)
- Државни архив Србије (ДАС): Безбедносно информативна агенција (БИА), Збирка НОР-а (Ж-28)
- Историјски архив Краљево (ИАК): Лични фонд Тихомира Ђорђевића (412),
- Историјски архив „Рас“ Нови Пазар (ИАРНП): Окружни суд Нови Пазар (76), Збирка хроника (284), М. Радовића, *Хроника Новог Пазара у НОБ-у*, том III
- Политички архив Министарства спољних послова Немачке (РА АА): Deutsche Gesandtschaft Zagreb (DGZ), boxes: Geheim 68D, 241, Mikrofilme, rolна R100998
- Централни државни архив Албаније (AQSh): Kryministria/pas 7. Prill 1939 (149), Ministria e Punëve të Brendshme (152), Ministria e Tokave të Liruar (166), Komisariatit i Lartë Civil për Kosovën, Dibrën e Strugën (167), Ministria e Kulturës Popullore (196)
- Хисторијски музеј Босне и Херцеговине (НМВН): Независна држава Хрватска (NDH), Ustaška nadzorna služba (UNS)

Штампа

- *Гласник Српског историјско-културног друштва „Његош“*. Chicago, ILL.
- *Novi behar*, Sarajevo
- *Ново време*. Београд
- *Novi list*, Zagreb
- *Osvit*, Sarajevo
- *Sarajevski novi list*, Sarajevo
- *Српски народ*, Београд
- *Hrvatski glas*, Zagreb
- *Hrvatska krajina*, Banja Luka
- *Hrvatski narod*, Zagreb

Литература

- Bandžović, Safet. *Ideja i iskustvo: jugoslovenski socijalizam i bošnjačka pozicija*. Sarajevo: Samizdat, 2017.

- Bugarel, Gzavije. *Handžar divizija. Waffen-SS u Bosni 1943–1945*. Sarajevo: Udruženje za modernu historiju, 2021.
- Војводић, Михајло. *Србија и Балканско питање (1875–1914)*. Нови Сад: Матица српска, 2000.
- Živković Milutin. „Aćif Hadžiahmetović Bljuta. Prilozi za biografiju 1919–1941“. *Istorija 20. veka*, br. 3, (2012), 71–94.
- Живковић, Милутин. *Између 'Велике Албаније' и окупиране Србије. Нови Пазар, Тутин и Ибарски Колашина (1941–1944)*. Лепосавић: Институт за српску културу, 2018.
- Живковић, Милутин. *Независна држава Хрватска у Србији. Усташки режим у Прибоју, Пријепољу, Новој Вароши и Сјеници (април–септембар 1941)*. Београд: Друштво историчара Србије „Стојан Новаковић“, 2018.
- Живковић, Милутин. *Стара Рашка под италијанском окупацијом*, том II. Београд: Институт за савремену историју, Catena Mundi, 2020.
- Исић, Момчило. *Сељаштво у Србији 1918–1941*, том II. Београд: Службени гласник, Институт за новију историју Србије, 2009.
- Jacomoni di San Savino, Francesco. *La politica dell'Italia in Albania*. Rocca San Casciano: Arti Grafiche „F. Cappelli“, 1965.
- Karaula, Željko. „Prilog za biografiju vođe muslimanske milicije u Sandžaku Sulejmana Pačariza (1895–1945?)“. *ALMANAH – Časopis za proučavanje, prezentaciju i zaštitu kulturno-istorijske baštine Bošnjaka/Muslimana*, br. 91–92, (2023), 55–124.
- Lakić, Zoran. *Partizanska autonomija Sandžaka 1943–1945. (ZAVNO Sandžaka – dokumenta)*. Bijelo Polje: Libertas, 1992.
- Milo, Paskal. „Greater Albania“ between fiction and reality. Tirana: Author, 2001.
- Mrduljaš, Saša. „Izjašnjavanje sandžačkih Bošnjaka o nacionalnoj pripadnosti u popisima stanovništva (1948–2011)“. *Migracijske i etničke teme*, br. 35, (2018), 7–43.
- Мушовић, Ејуп. *Тутин и околина*. Београд: Етнографски институт САНУ, 1985.
- *Novi Pazar i okolina*, Mihailo Maletić (Ур.). Београд: Књижевне новине, 1969.
- Раковић, Александар. „Српски идентитет муслимана словенског порекла на постјугословенском простору у 21. веку (Са освртом на повесни идентитет Срба муслимана)“. *Култура полуса*, br. 31, (2016), 171–183.
- Suljević, Kasim. *Nacionalnost Muslimana: između teorije i politike*. Rijeka: Otokar Keršovani, 1981.
- Tanasković, Darko. *Islam i mi*. Београд: Partenon, 2010.
- Терзић, Славенко. *Стара Србија (XIX – XX век). Драма једне цивилизације: Рашка, Косово и Метохија, Скопско-тетовска област*. Нови Сад: Православна реч, 2012.
- Hadžijahić, Muhamed. *Od tradicije do identiteta. Geneza nacionalnog pitanja bosanskih muslimana*. Zagreb: Muslimanska naklada „Putokaz“, 1990.
- Шешум, Урош. *Србија и Стара Србија (1804–1839)*. Београд: Филозофски факултет, 2017.

Драгомир Бонџић

Професори Београдског универзитета после Другог светског рата – „непријатељи“ и „поштена интелигенција“ / Belgrade University Professors after the World War II – “Enemies of the People” and “Honest Intelligentsia”

Архивски извори:

- Архив Југославије: Министарство за науку и културу ФНРЈ, Савет за науку и културу ФНРЈ, ЦК СКЈ
- Државни архив Србије: Универзитет у Београду, Министарство просвете Србије, Медицинска велика школа, Комитет за научне установе, Универзитет и велике школе, Министарство за науку и културу НРС, БИА.
- Историјски архив Београда: Градски комитет
- Архив САНУ: Заоставштина Александра Белића
- Приватна збирка Ђорђа Станковића.

Објављени извори

- *Zapisnici i izveštaji univerzitetskog komiteta KPS 1945–1948*, prir. Momčilo Mitrović i Đorđe Stanković. Beograd: Centar za marksizam Univerziteta, 1985.
- *Zapisnici i izveštaji univerzitetskog komiteta KPS 1948–1952*, prir. Momčilo Mitrović i Đorđe Stanković, Beograd: Centar za marksizam Univerziteta, 1987.
- *Зборник закона и уредаба о Лицеју, Великој школи и Универзитету у Београду*, приредио Драгољуб Т. Баралић, Београд: Научна књига, 1967.
- *Извештај о раду Универзитета у школској 1957/58. години*. Београд: Универзитет у Београду, 1958.
- *Izveštaj o radu Univerziteta u školskoj 1960/61. godini*. Beograd: Univerzitet u Beogradu, 1961.
- *Преглед предавања за летњи семестар школске 1940/41. године*. Београд: Универзитет, 1941.
- *Преглед предавања за летњи семестар школске 1947/1948. године*. Београд: Научна књига, 1948.
- *Споменица о отварању Универзитета*, Београд: Државна штампарија Краљевине Србије, 1906.
- *Универзитетске власти и преглед предавања за други (летњи) семестар 1913/14. школске године*. Београд: Нова штампарија „Давидовић”, 1914.
- *Univerzitet i visoke škole u FNRJ*. Beograd: Savet za nauku i kulturu Vlade FNRJ, 1950.
- *Fakulteti, visoke i više škole – studenti i nastavnici u zimskom semestru šk. 1954/55. god. (sa retrospektivom od 1845)*, Bilten. Beograd: Zavod za statistiku NRS, 1956.

Мемоари, аутобиографије, дневници

- Ђорђевић, Димитрије. *Ожиљци и опомене III*. Београд: Српска књижевна задруга, 2001.
- Milanković, Milutin. *Sećanja*. Beograd: Dereta, 2020.
- Mihajlović, Borisav Mihiz. *Autobiografija – o drugima*. Beograd: Kontrast, 2019.

- Протић, Миодраг Б. *Нојева барка, поглед с краја века (1900–1965), I–II*. Београд: СКЗ, 1992.
- Чубриловић, Васа. *Сећања*. Београд: Vukotić Media, 2022.

Литература

- Белић, Александар. *Педесетогодишњица Српске краљевске академије 1886–1936*. Књ. 1. Београд: СКА, 1939–1941.
- Бојовић, Снежана. *200 година Београдског универзитета 1808–2008*. Београд: Принцип, 2008.
- Bondžić, Dragomir. *Beogradski univerzitet 1944–1952*. Beograd: Institut za savremenu istoriju, 2004.
- Бонџић, Драгомир. „Комунистичка власт и наставници Медицинског факултета у Београду 1945–1955”. *Историја медицине, фармације и народне медицине. Зборник радова*. Уредник Момчило Павловић, 105–120. Београд–Зајечар: Институт за савремену историју – Историјски архив „Тимочка крајина”, 2007.
- Бонџић, Драгомир. *Универзитет у социјализму. Високо школство у Србији 1950–1960*. Београд: Институт за савремену историју, 2010.
- Бонџић, Драгомир. „Критике комуниста на рад министра пољопривреде ДФЈ Васа Чубриловића августа 1945”. *Токови историје*, бр. 1, (2015), 187–202.
- Bondžić, Dragomir. „The Fate of the Professors of Belgrade University under German Occupation, 1941–1944”. *Totalitarian and 20th Century Studies*, Tom 2/Vol. 2, Warsaw (2018), 170–184.
- Бонџић, Драгомир. „Драгољуб Јовановић и Београдски универзитет”. *Друштвено-политичка и научна мисао и делатност Драгољуба Јовановића*. Уредник Александар Костић, 169–186. Београд: САНУ, 2019.
- Bondžić, Dragomir. „The Repercussions of the Tito-Stalin Split in 1948 on the University of Belgrade”. In: *The Tito-Stalin Split 70 Years After*. Tvrtko Jakovina & Martin Previšić (eds), 75–86. Zagreb-Ljubljana: University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sciences-University of Ljubljana, Faculty of Arts, 2020). doi:10.17234/9789531758031.
- Bondžić, Dragomir. „Serbian Intellectual Elite in 1941”. In: *Repeating History 1941–1991? Two break-ups of Yugoslavia as repeated history? Serbian perspectives*. Editors: Predrag J. Marković and Bojan B. Dimitrijević, 171–192. Belgrade: Institute for Contemporary History, 2021. doi:10.29362/2589.bon.171–192.
- Бонџић, Драгомир. *Руски емигранти професори Београдског универзитета*. Београд: Архипелаг – Институт за савремену историју, 2023.
- Dimić, Ljubodrag. *Agitprop kultura. Agitpropovska faza kulturne politike u Srbiji 1945–1952*. Beograd: Rad, 1988.
- Димић, Љубодраг. *Културна политика Краљевине Југославије 1918–1941, III*. Београд: Стубови културе, 1996.
- Димић, Љубодраг. „Универзитет у Београду као научни и културни чинилац 1929–1941”. У: *Универзитет у Београду 1838–1988, зборник радова*. Уредници Душан Татић и Ђорђије Ускоковић, 209–240. Београд: Универзитет, 1988.
- Duančić, Vedran. „Lysenko in Yugoslavia 1945–1950s: How to De-Stalinize Stalinist Science”. *Journal of the History of Biology*, vol. 53 (2020), 159–194 doi: 10.1007/s10739-020-09598-2
- Đorđević, Živorad. *Za i protiv inteligencije*. Beograd: Istraživačko-izdavački centar SSO Srbije, 1979.

- *Историја Београда, III*. Ур. Васо Чубриловић. Београд: Просвета, 1974.
- Janićijević, Milosav. *Stvaralačka inteligencija međuratne Jugoslavije*. Београд: Institut društvenih nauka, 1984.
- Јовановић, Драгољуб. *Медаљони I–IV*. Београд: Службени гласник, 2008.
- Колар, Владимир. „Универзитетска дилема. О процесу који крије у себи сукобе смене једне генерације”. *НИН*, бр. 269, 24. 2. 1956, 5.
- Костић, Војислав. *Живот са непреболним болом у души (Проф. др Александар Костић 1893–1983)*. Београд: Драганић, 2004.
- Марковић, Предраг. *Београд између Истока и Запада 1948–1965*. Београд: Службени лист СРЈ, 1996.
- Милићевић, Наташа. „Комунистичка стратегија према српској интелигенцији 1944–1950”. *Срби и Југославија. Држава, друштво и политика. Зборник радова*. Уредник Момчило Исић, 293–310. Београд: Институт за новију историју Србије, 2007.
- Милићевић, Наташа. *Југословенска власт и српско грађанство 1945–1950*. Београд: Институт за новију историју Србије, 2009.
- Митровић, Момчило. *Изгубљене илузије. Прилози за друштвену историју Србије 1944–1952*. Београд: Институт за новију историју Србије, 1997.
- Николић, Коста. *Бољшевизација КПЈ 1919–1929. Историјске последице*. Београд: Институт за савремену историју, 1994.
- Pantelić Ivana, i Dragomir Bondžić. „Život i rad Smilje Kostić-Joksić (1895–1981) profesorke Medicinskog fakulteta u Beogradu”. У: *Naučnice u društvu, Radovi sa konferencije*. Urednice Lada Stevanović, Mladena Prelić, Miroslava Lukić Krstanović, 351–360. Београд: Etnografski institut SANU, 2020.
- Petranović, Branko. *Istorija Jugoslavije 1918–1988. I–III*. Београд: Nolit, 1988.
- Самарџић, Радован. „Наука код Срба у XIX и XX веку”. У: *Историја српског народа, VI/2*, уредник Андреј Митровић 462–505. Београд: Српска књижевна задруга, 1994.
- Selinić Slobodan, i Dragomir Bondžić. „‘Prećutna rehabilitacija’. Vraćanje na Beogradski univerzitet nastavnika uklonjenih odlukom Suda časti posle Drugog svetskog rata”. У: *Desničini susreti 2009. Zbornik radova, sv. 4*. Ур. Drago Rokсандић, Magdalena Najbar-Agičić, Ivana Cvijović Javorina, 188–198. Zagreb: Filozofski fakultet, 2011.
- Станковић Ђорђе, Љубодраг Димић. *Историографија под надзором. Прилози историји историографије, 1*. Београд: Службени лист СРЈ, 1996.
- *Сто година Филозофског факултета у Београду 1863–1963*. Уредник Радован Самарџић. Београд: Филозофски факултет, 1963.
- Тадић, Јорџо. „Сабласти круже Југославијом”. *Историјски часопис*, књ. XVIII, (1971), 45–52.
- Тешић, Владета. „Школе и настава”. У: *Историја српског народа, VI/2*. Уредник Андреј Митровић, 506–549. Београд: Српска књижевна задруга, 1994.
- Трговчевић, Љубинка. *Научници Србије и стварање југословенске државе 1914–1920*. Београд: СКЗ, 1986.
- Трговчевић, Љубинка. *Планирана елита. О студентима из Србије на европским универзитетима у 19. веку*. Београд: Историјски институт, 2003.
- Svetković, Srđan. *Između srpa i čekića. Represija u Srbiji 1944–1953*. Београд: Institut za savremenu istoriju, 2006.

Ивана Добривојевић Томић

Од интегралног југословенства до братства и јединства. Покушаји изградње југословенског идентитета омладине / From Integral Yugoslavism to Brotherhood and Unity. Attempts to Build the Yugoslav Identity of the Youth

Архивски извори

- Архив Југославије (АЈ): Двор (74), Кабинет председника Републике (837), Министарство правде Краљевине Југославије (63), Министарство просвете Краљевине Југославије (66), Министарство унутрашњих послова Краљевине Југославије (14), Савез социјалистичке омладине Југославије (114), Социјалистички савез радног народа Југославије (142), Форин офис (371), Централни комитет Савеза комуниста Југославије (507)
- Војни архив: Војска Краљевине Југославије (17)

Штампа

- Борба
- Време
- Југословен
- Политика

Објављена грађа

- Petranović, Branko, Končar, Ranko, Radonjić, Radomir. *Sednice Centralnog komiteta KPJ (1948–1952)*. Beograd: Komunist 1985.
- Димић, Љубодраг, Жутић, Никола, Исаиловић, Благоје. *Записници са седница Министарског савета Краљевине Југославије 1929–1931*. Београд: Службени лист СРЈ и Архив Југославије, 2002.
- *Стенографске белешке Народне скупштине*. Београд: Државна штампарија Краљевине Југославије, 1934.
- *Стенографске белешке Сената*. Београд: Државна штампарија Краљевине Југославије, 1933.

Литература

- Baković, Nikola. *Brotherhood on the Move. Ritual Mobilities in the Second Yugoslavia*. Zagreb: Srednja Evropa, 2023.
- Bondžić, Dragomir. *Beogradski Univerzitet 1944–1952*. Beograd: Institut za savremenu istoriju, 2003.
- Димић, Љубодраг. *Историја српске државности. Србија у Југославији*. Нови Сад: САНУ, огранак у Новом Саду 2001.
- Димић, Љубодраг. „Држава, интегрално југословенство и култура”, *Књижевност*, 1–2–3 (1994), 171–207.
- Dobrivojević, Ivana. *Državna represija u doba diktature kralja Aleksandra 1929–1935*. Beograd: Institut za savremenu istoriju, 2006.

- Dobrivojević Tomić, Ivana. „From Peasants to Builders of Socialism: The Mobilisation of Young Workers in Socialist Yugoslavia (1945–1965)”, *Europe-Asia Studies*, 7 (2022), 1147–1165.
- Donson, Andrew. *Youth in the Fatherless Land: War Pedagogy, Nationalism, and Authority in Germany, 1914–1918*. Cambridge: Harvard University Press, 2010.
- Дуда, Игор. *Стварање социјалистичког човека. Хрватско друштво и идеологија југословенског социјализма*. Загреб: Средња Еуропа 2017.
- Žutić, Nikola „Militarizacija fizičke kulture u Kraljevini Jugoslaviji”, *Istorija 20. veka*, 1–2 (1988), 109–124.
- Žutić, Nikola. *Sokoli. Ideologija u fizičkoj kulturi Kraljevine Jugoslavije 1929–1941*. Beograd: Angrotrade, 1991.
- Ivešić, Tomaž. „The Yugoslav National Idea Under Socialism: What Happens When a Soft Nation-Building Project Is Abandoned?”, *Nationalities Papers*, 1 (2021), 142–161.
- Јовановић, Слободан. *Југословенска мисао у прошлости и будућности*. Београд: Слобода, 1939.
- Јовић, Дејан. *Југославија. Држава која је одумрла. Успон, криза и пад Кардељеве Југославије 1974–1990*. Загреб: Прометеј, 2003.
- Jović, Dejan. „Yugoslavism and Yugoslav Communism: From Tito to Kardelj”. У: *Yugoslavism. Histories of a Failed Idea 1918 – 1992*. Уредник: Dejan Đokić, 157–180. London: Hurst & Company, 2003.
- Костић, Лаза. Коментар Устава Краљевине Југославије од 3. септембра 1931. Београд: Геца Кон, 1934.
- Krawatzek, Felix. *Youth in Regime Crisis. Comparative Perspectives from Russia to Weimar Germany*. Oxford: Oxford University Press, 2018.
- Марковић, Предраг. „Однос Партије и Тита према југословенском и националном идентитету”. У: *Идентитет: Срби и/или Југословени*. Уредници: Светлана Љубоја, Предраг Марковић, Ласло Секел, Мирјана Васовић, 13–62. Београд: Институт за европске студије, 2001.
- Matković, Hrvoje. *Povijest Hrvatske seljačke stranke*. Zagreb: Naklada PIP Pavličić, 1999.
- Nielsen, Christian. *Making Yugoslavs. National Identity in King Aleksandar’s Yugoslavia*. Toronto: University of Toronto Press, 2014.
- Petrović Todosijević, Sanja. *Otećemo svetlost bučnom vodopadu. Reforma osnovnoškolskog sistema u Srbiji 1944–1959*. Beograd: Institut za noviju istoriju Srbije, 2018.
- Popović, Dragan. „Youth Labour Action (Omladinska radna akcija, ORA) as Ideological Holiday-Making”. У: *Yugoslavia’s Sunny Side. A History of Tourism in Socialism (1950s 1980s)*. Уредници: Hannes Grandits & Karin Taylor, 279–302, Budapest, Central European University Press: 2010.
- Протић, Миодраг Б. *Нојева барка*. Београд: Српска књижевна задруга, 1992.
- Сењковић, Реана. *Сваки дан победа: култура омладинских радних акција*. Загреб: Средња Еуропа, 2016.
- Stojkov, Todor. *Opozicija u vreme šestojanuarske diktature*. Beograd: Prosveta, 1969.
- Troch, Pieter. „Interwar Yugoslav state-building and the changing social position of the Sokol gymnastics movement”, *European Review of History: Revue européenne d’histoire*, 26:1 (2019), 68–83.
- Troch, Pieter. „Yugoslavism between the world wars: indecisive nation building”, *Nationalities Papers*, 2 (2010), 227–244.
- Horvat, Branko. *Privredni sistem i ekonomska politika Jugoslavije. Problemi, teorije, ostvarenja, propusti*. Beograd: Institut ekonomskih nauka, 1970.

Љубинка Шкодрић

Антифашистички фронт жена Србије 1945–1953. „Нова” жена и национални идентитету / Antifascist Front of Women of Serbia, 1945–1953. “New” Woman and National Identities

Необјављени извори

- Архив Југославије (АЈ): Антифашистички фронт жена Југославије (141), Централни комитет Савеза комуниста Југославије – ЦК СКЈ (507)
- Архив Босне и Херцеговине: Главни одбор АФЖ Босне и Херцеговине
- Архив Војводине (АВ): Покрајински одбор Антифашистичког фронта жена за Војводину (338)
- Државни архив Србије (ДАС): Централни комитет Савеза комуниста Србије (Ђ-2), Главни одбор АФЖ Србије (Ђ-79)
- Историјски архив Ниш (ИАН): Обласни одбор АФЖ за област Ниш
- Војни архив (ВА): Народноослободилачка војска Југославије (НОВЈ)

Штампа

- *Политика*, Београд
- *Зора*, Београд
- *Žena danas*

Објављени извори

- *Други конгрес жена Србије*. Београд: Главни одбор АФЖ Србије 1948.
- *I Пленум Централног одбора А.Ф.Ж.-а Југославије*. Београд: Централни одбор АФЖ Југославије, 1946.
- *II Пленум Централног одбора Антифашистичког фронта жена Југославије, 19–20. септембар*. Београд: Централни одбор АФЖ Југославије, 1948.
- *KPS u Istočnoj Srbiji. Okružni komitet 1945–1948*. Priredili Momčilo Mitrović i Strahinja Popović. Beograd: Institut za noviju istoriju Srbije, Arhiv Srbije, Istorijски архив „Тимочка крајина”, 2012.

Литература

- Božinović, Neda. *Žensko pitanje u Srbiji u 19. i 20. veku*. Beograd: „Devedesetčetvrta”, „Žene u crnom”, 1996.
- Božić, Marko. „The Law Unveiled: On Burka Ban, Kanzelparagraph and Militant Secularism in the Socialist Yugoslavia”. *Pravni zapisi*, 2 (2021), 418–442.
- Cvetković, Srđan. „Proces zatiranja parlamentarizma u Srbiji i oblici pritisaka na opoziciju uoči izbora 11. novembra 1945”. *Istorija 20. veka*, 2 (2020), 151–172.
- Чалић, Мари-Жанин. *Историја Југославије у 20. веку*. Београд: Clío, 2013.
- Dobrivojević, Ivana. *Selo i grad. Transformacija agrarnog društva Srbije 1945–1955*. Beograd: Institut za savremenu istoriju, 2013.
- Гудац Додић, Вера. *Жена у социјализму. Положај жене у Србији у другој половини 20. века*. Београд: Институт за новију историју Србије, 2006.

- Гудац Додић, Вера. „Нови лик жене у југословенском социјализму”. У: *Нови човек. Конституисање српског и југословенског друштва у 20. веку кроз идеологије и јавне политике*. Уредио Александар Стојановић, 207–236. Београд: Институт за новију историју Србије, 2023.
- Гулић, Милан. *Југословенска држава 1918–2006. Од Прводецембарског акта до Мајског референдума*. Београд: Институт за савремену историју, 2023.
- Lilly, Carol S. *Power and Persuasion. Ideology and Rhetoric in Communist Yugoslavia 1944–1953*. Colorado: Westview Press, 2001.
- Исић Момчило и Вера Гудац Додић. *Жена је темељ куће. Жена и породица у Србији током двадесетог века*. Београд: Институт за новију историју Србије, 2011.
- Jezernik, Božidar. *Yugoslavia without Yugoslavs. History of a National Idea*. New York: Berghahn Books, 2003.
- Jović, Dejan. „Communist Yugoslavia and its ‘Others’”. In *Ideologies and National Identities. The Case of Twentieth-Century Southeastern Europe*. Edited by John R. Lampe and Mark Mazower, 277–302. Budapest: Central European University Press, 2004.
- Николић, Коста. *Мит о партизанском југословенству*. Београд: Завод за уџбенике, 2015.
- Marjanović, Jovan. *Ustanak i narodno-oslobodilački pokret u Srbiji 1941*. Beograd: Institut društvenih nauka, 1963.
- Милићевић, Наташа. *Југословенска власт и српско грађанство 1944–1950*. Београд: Институт за новију историју Србије, 2009.
- Pantelić, Ivana. *Partizanke kao građanke. Društvena emancipacija partizanki u Srbiji 1945–1953*. Beograd: Institut za savremenu istoriju, Evoluta, 2011.
- Pantelić Ivana, Ljubinka Škodrić i Svetlana Stefanović, „Nova žena – Ženska društva i ženski identiteti u Srbiji. Jugoslovenska iskustva i prakse”, *Limes Plus. Geopolitički časopis*, 2 (2021), 173–204.
- Pantelić, Ivana. „Nova žena, emancipatorski diskurs u časopisima Nova žena i Žena danas od 1945. do 1955. godine”. U: *Prijelomne godine bosanskohercegovačke prošlosti* (2). Urednik Sedad Bešlija, 171–194. Sarajevo: Institut za historiju, 2021.
- Simic, Ivan. *Soviet Influences on Postwar Yugoslav Gender Policies*. Cham: Palgrave Macmillan, 2018.
- Sklevicky, Lydia. *Konji, žene, ratovi*. Odabrala i priredila Dunja Rihtman Auguštin. Zagreb: Ženska infoteka, 1996.
- Stanišić, Mirjana. „Društveni položaj žene u Srbiji 1944–1952”. Magistarska teza, Univerzitet u Beogradu, Filozofski fakultet, Odeljenje za istoriju, 2003.
- Stojaković, Gordana. *Rodna perspektiva u novinama Antifašističkog fronta žena (1945–1953)*. Novi Sad: Zavod za ravnopravnost polova, 2012.
- Stojaković, Gordana. „Antifašistički front žena Jugoslavije (AFŽ) 1946–1953. Pregled kroz štampu”. U: *Ciklus tribina: Rod i levica*. Urednica Lidija Vasiljević. Beograd: Ženski informaciono-dokumentacioni trening centar, 2012.
- Шкодрић, Љубинка. *Жена у окупираној Србији 1941–1944*. Београд: Институт за савремену историју, Архипелаг, 2020.
- Vogel, Lise. *Marxism and the Oppression of Women. Toward a Unitary Theory*. Leiden: Brill, 2013.
- Зундхаузен, Холм. *Историја Србије од 19. до 21 века*. Београд: Clio, 2009.
- Živković, Dušan. *Postanak i razvitak narodne vlasti u Jugoslaviji 1941–1942*. Beograd: Institut za savremenu istoriju, 1969.

Предраг Марковић

Порекни суседа свог: идентитетска паника и порицање суседских идентитета у Југоисточној Европи/ Deny The Neighbor: Identity Panics and Denial of the Neighbor's Identity in Southeast Europe

Извори и литература

- Андрић, Иво. *Развој духовног живота у Босни под утицајем турске владавине*. Београд: Просвета, 1994, 59–64.
- „Ante Starčević”, *Hrvatski biografski leksikon* (web-sajt), приступљено 28. 6. 2024.
- В. Шешељ. поглавља „Српска Македонија” и „Македонско питање”, *Идеологија српског национализма*, 157–172, 725–736.
- „Ante Starčević – Otac domovine koji je prezirao kler”, *Povijest*, приступљено 27. 7. 2024.
- „Autohtonous theory about origin of the Bulgarians”, *Wikipedia* (енглеска) „Тракологија”, *Уикипедија*, (бугарска), приступљено 6. 8. 2024.
- Бодрожич, Ђуро. *Српски идентитет*. Београд: СКЗ, 2018.
- Vojanowska M., Edyta. *Nikolai Gogol: Between Ukrainian and Russian Nationalism*. Cambridge, Mass and London: Harvard University Press, 2007.
- Bouwsma, William J. *Venice and the Defense of Republican Liberty. Renaissance Values in the Age of the Counter Reformation*. Berkeley: University of California Press, 1968.
- Cronin, Mike. „Flags and nationalism in modern Britain: The case of the English football supporter”. *Soccer & Society*, 1(1) (1999): 1–11.
- Ђоровић Владимир. *Покрети и дела*. Београд: Геца Кон, 1920.
- Danforth, Loring M. „Claims to Macedonian Identity: The Macedonian Question and the Breakup of Yugoslavia”, *Anthropology Today*, Aug. Vol. 9, No. 4 (Aug., 1993), pp. 3–10.
- De Jong, Frederick. „The Muslim Minorities in The Balkans on the Eve of the Collapse of communism”. *Islamic Studies* 36, no. 2/3 (1997): 413–27.
- „Denial of Kurds by Turkey”, *Wikipedia* (en), приступљено 2. 8. 2024.
- Djokić, Dejan. *Yugoslavism. Histories of a Failed Idea 1918–1992*. London: Hurst&Company, 2003.
- Драшковић, Вук. *Нож* Београд: Српска реч, 1998.
- Дворниковић, Владимир. *Карактерологија Југословена*. Београд: Космос, 1939. [Београд: Просвета, 1990].
- Џацић, Петар. *Хрстова греда у каменој капији*. Београд: Народна књига, 1983.
- Екмечић, Милорад. *Југославије*. Први том. Београд: Просвета, 1989.
- Fenton, Steve. „Indifference towards national identity: what young adults think about being English and British”. *Nations and Nationalism* 13 (2), 2007, 321–339.
- Fournier, Anna. „Mapping Identities: Russian Resistance to Linguistic Ukrainisation in Central and Eastern Ukraine.” *Europe-Asia Studies* 54, no. 3 (2002): 415–33.
- Гавриловић, Славко. „Проблем унијаћења и кроатизације Срба”. У: Каличанин, Зоран, *Република Српска Крајина*. Топуско–Книн–Београд: Српско културно друштво Сава Мркаљ, Српско културно друштво Зора, Радничка штампа, 1996, 111–126.
- Giannakos, A. Symeon, „Bulgaria's Macedonian dilemma”. *Journal of Southern Europe and the Balkans*, Volume 3, Number 2, (2001), 153–170.

- Goble, Paul. „Russian National Identity and the Ukrainian Crisis”. *Communist and Post-Communist Studies*, vol. 49, no. 1, (2016), 37–43.
- Gligorijević, Branislav. *Kominternu, jugoslovensko i srpsko pitanje*. Beograd: ISI, 1992.
- Gospodinov, Georgi. *Vremensko sklonište*. Beograd: Geopoetika, 2023.
- „Hašim Tači je Srbin!” *Pink.rs/informer/Srbija danas*; „Писани манастирски докази: Тачијев прадеда је био Србин”, *ИН4С*. Приступљено 6. 8. 2024.
- Ilinčić, Branko. *Rasrbljavanje u svetlu božjih načela*. Beograd: Miroslav, 2019.
- Ivešić, Tomaž. *The Rise and Fall of Communist Yugoslavism*. Milton Park: Rotledge, 2024.
- Јачов, Марко. *Венеција и Срби у Далмацији у 18. веку*. Шибеник: Епархија далматинска СПЦ, 1987.
- Јачов, Марко. *Списи тајног ватиканског архива XVI–XVIII века*. Нови Сад, Београд: Архив Војводине, Српска академија наука и уметности, Одељење историјских наука, 2022.
- Јарчевић, Слободан. *Греси историчара*. Београд: Мирослав, 2019.
- Јарчевић, Слободан. *Бивши Срби Мађари*. Београд: Мирослав 2016.
- Јарчевић, Слободан. *Бивши Срби: римокатолици, муслимани Црногорци, Румуни*, Београд: Мирослав, 2009.
- Jezernik, Božidar. *Yugoslavia without Yugoslavs. The History of a National Idea*. New York – Oxford: Berghahn Books, 2023.
- Јовановић, Бојан. *Дух паганског наслеђа у српској традиционалној култури*. Нови Сад: Светови, 2000.
- Јовановић, Мирослав – Радивој Радић. *Криза историје*, Београд: УДИ, 2009.
- Jurić, Ivan. *Podrijetlo Hrvata – genetički dokazi autohtonosti*. Zagreb: Nova stvarnost i Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, 2011.
- Kapeler, Andreas. *Rusi i Ukrajinci: nejednaka braća*. Beograd: XX vek, 2023 (У оригиналу: Kappler, Andreas, *Ungleiche Brüder. Russen und Ukrainer von Mittelalter bis zur Gegenwart* München: C. H. Beck, 2017).
- Karakasidou, Anastasia. „Politicizing Culture: Negating Ethnic Identity in Greek Macedonia”. *Journal of Modern Greek Studies*, Volume 11, Number 1, May 1993, 1–28.
- Kojouharov, Anton. „Bulgarian ‘Macedonian’ Nationalism: A Conceptual Overview”. *The Online Journal of Peace and Conflict Resolution* 6.1 Fall (2004), 282–295.
- Korunić, Petar. *Jugoslovenska ideologija u hrvatskoj i slovenskoj politici*. Zagreb: Globus, 1986, 259–267.
- Kumar, Krishan. „English and British National Identity”. *History Compass* 4/3 (2006): 428–447.
- Kuzio, Taras. „Russian Stereotypes and Myths of Ukraine and Ukrainians and Why Novorossiia Failed.” *Communist and Post-Communist Studies* 52, no. 4 (2019): 297–309.
- Kuzio, Taras. „Imperial nationalism as the driver behind Russia's invasion of Ukraine”. *Nations and Nationalism* 29 (2023), 30–38.
- „Löw verwecheslt Serbien, Bosnien und Kroatien,” *Die Welt*, 18. 6. 2010.
- Mahon, Milena. „The Macedonian Question in Bulgaria”. *Nations and Nationalism* 4 (3), 1998, 389–407.
- Malešević, Siniša, Uzelac, Gordana. „A nation-state without the nation? The trajectories of nation-state formation in Montenegro”. *Nations and Nationalism* 13(4), (2007): 695–716.
- Mandić, Marija. „The Serbian Proverb Poturica gori od Turčina (A Turk-Convert Is Worse Than a Turk): Stigmatizer and Figure of Speech x. Šitek, František (ed.) *Imagining Bosnian Moslems in Central Europe. Representations, Transfers & Exchanges*, New York – Oxford, Berghahn, 2021.

- Marković, Predrag J. „The Image of Italy in Serbian Popular Culture and Media”, D. Dahlmann, M. Kosanović, M. Ristović, R. Gašić (eds.), *Clio im südosteuropäischen Diskurs-Festschrift für Andrej Mitrović zum 70. Geburtstag* (Bonn: Zikic Stiftung, 2007), 305–322.
- Marković, Predrag. „Nomen Est Omen – Given Names Witnessing the National Identity Change in Belgrade in the 20th Century”. Naumović, Slobodan, Jovanović, Miroslav (eds), *Childhood in South East Europe: Historical Perspectives on Growing Up in the 19th and 20th Century*. Belgrade–Graz: 2001, 235–247
- Marković, Vukan. „Naličje rusko-ukrajinskog sukoba: Politika identiteta i rat istorijama”, <https://oko.rts.rs>, 6. 3. 2022.
- McCrone, David. „A Nation That Dare Not Speak Its Name? The English Question”. *Ethnicities*, 6/1.
- Meštrović, Ivan, „O Slovencima“, U: Niko Županič. New York: Milan Marjanović, 1915, 111.
- Milutinović, Zoran. *Bitka za prošlost*. Beograd: Geopoetika, 2018.
- Mitrović, Andrej. *Raspravljanja sa Klio*. Svjetlost, 1991.
- Morrison, Kenneth. *Nationalism, Identity and Statehood in Post-Yugoslav Montenegro*. London, New York: Bloomsbury, 2018.
- Николић, Коста. *Прошлост без историје*. Београд: ИСИ, 2003.
- Petrović, Vladimir. *Etničko čišćenje: Geneza koncepta*. Beograd: Arhipelag–ISI, 2019.
- Popović, Danko. *Knjiga o Milutinu*. Beograd: Književne novine, 1985.
- Szporluk, Roman. „Ukraine: From an Imperial Periphery to a Sovereign State”. *Daedalus*, 126, 3 (1997) 96.
- Радић, Радивој. *Срби пре Адама и после њега*. Београд: Стубови културе, 2005.
- Радонић, Јован. *Римска курија и јужнословенске земље од XVI до XIX века*. Београд: САН, 1950.
- Rastoder, Šerbo. „Pismo gusinjskog kadije, Šabana (Musića) – Murtezi Karađuzoviću, muftiji crnogorskih muslimana o masovnom pokrštanju 1913. godine”, www.academia.edu, приступљено 13. 7. 2024.
- Rusinow, Dennison, „The Yugoslav Idea before Yugoslavia”. Djokić, Dejan, *Yugoslavism*, 11–26.
- Ryu, Dae Young. „Religious Change in Korea”. Wilfred, Felix (ed.), *The Oxford Handbook of Christianity in Asia*. Oxford: Oxford University Press, 2014.
- Самарџић, Радован. *Мехмед Соколовић*. Београд: СКЗ, 1971.
- Smit, D. Antoni. *Nacionalni identiteti*. Beograd: XX vek, 1998. U originalu: Smith, A. D. *National identity*, London: Penguin books Ltd, 1991.
- Starčević, Ante. *Pasmina slavoserbska u Hervatskoj*. Zagreb: Tisak Lava Hartmana i družbe, 1876.
- Starčević, Mile. *Dr. Ante Starčević i Srbi*. Zagreb: Matica Hrvatska, 1936.
- Шешел, др Војислав. *Идеологија српског национализма. Научно и публицистичко дело проф. Др Лазе М. Костића*. Београд: Српска радикална странка.
- *The New Catholic Encyclopedia*. Washington, D.C: The Catholic University of America, 2003, Vol. XI 373–375.
- Truhelka, Ćiro. *Hrvatska Bosna. Mi i „oni tamo”*. Sarajevo: Vogler, 1907.
- Truhelka, Ćiro. *Uspomene jednog pionira*. Zenica: Vrijeme, 2012.
- Tschiggerl. „Significant otherness nation building and identity in postwar Austria”, *Nations and Nationalism*, 27 (2021): 782–796.
- Vahtel, B. Endru. *Stvaranje nacije, razaranje nacije (Wachtel, A. B, Making a Nation, Breaking a Nation)*. Beograd: Stubovi kulture, 2001, 35–39.

- Valentić, Mirko. „O etničkom korijenu hrvatskih i bosanskih Srba”, *Časopis za suvremenu povijest*, 24 (2), 1992, 1–21. „Tko je bio prvi, Hrvati ili Vlasi”? *Povijest*, 28. 7. 2024.
- Vangeli, Anastas. „Nation building ancient Macedonian style: the origins and the effects of so-called antiquization of Macedonia”, *Nationality Papers*, Vol. 39, (2011), 13–32.
- Vasileva, Darina. „Bulgarian Turkish Emigration and Return”, *The International Migration Review* 26, no. 2 (1992): 342–52; Trupia, Francesco „What would have been my name? The Post-Memory of the ‘Generation After’ in the Revival Process in Bulgaria”, *Contemporary Southeastern Europe*. 9 (1) 2022: 47–64.
- „Вицко Змајевић”. *Википедија* (ср.), приступљено 13. 7. 2024.
- „Vicko Zmajević”. *Vikipedija* (hr.), приступљено 22. 6. 2024.
- Vladimir Putin's Speech on Ukraine and US Foreign Policy and NATO - 24 February 2022, ENG Subtitles (youtube.com).
- Vučković Miloš, Vladimir Petrović. „Colliding Western Balkan Neighbors: Serbia and Montenegro in Post-Yugoslav Context-Identity and Interest Representation”. *Contemporary Southeastern Europe*, 9 (2) (2022), 54–80.
- Wolf, Larry. *Venice and the Slavs: The Discovery of Dalmatia in the Age of Enlightenment*. Stanford, Calif: Stanford University Press, 2001.
- Жутић, Никола. *Римокатоличка црква и хрватство*. Београд: ИСИ, 1997.
- Жутић, Никола. *Соколи. Идеологија у физичкој култури Краљевине Југославије 1929–1941*. Београд: Ангротраде, 1991.
- Жутић, Никола. *Срби римокатолици такозвани Хрвати: „Срби сви и свуда”: Хрватске земље без Хрвата*. Земун: Српска радикална странка, 2006.

Данило Шаренац

Ратни циљеви Србије виђени кроз службену и приватну војну преписку 1914–1918 / Serbia's War Goals Seen through Official and Private Military Correspondence, 1914–1918

Необјављени извори

- Архив Србије: Ратничка гробља.
- Војни архив: Војска Краљевине Србије

Штампа

- *Службене новине Краљевине Србије*
- *Мале новине*
- *Београдске општинске новине*

Литература

- Becker, Jean-Jaque, *Histoire culturelle de la guerre*. Paris: Armand Colin 2005.
- Белић, Владимир, „Војвода Живојин Мишић живот и рад”. *Летопис Матице српске*, XXXIV, 1935, 38–42.
- Borodziej, Włodzimierz, Górny, Maciej. *Forgotten Wars. Central and Eastern Europe, 1912–1916*. Cambridge: Cambridge University Press 2021.
- Carroll, Andre. *War Letters: Extraordinary Correspondence from American Wars*. New York: Scribner 2001.
- Душанић, Дуња, Шаренац, Данило (пр.). *Смиље и сумпор. Два војничка дневника 1916–1919*. Београд: Clio 2016.
- Душанић, Дуња. *Фикција као сведочанство. Искусство Првог светског рата у прози српских модерниста*. Београд: Досије студио, 2017.
- Edelman, Bernard, ed. *Dear America: letters home from Vietnam*. New York: W.W. Norton 1985.
- Екмечић, Милорад. *Ратни циљеви Србије 1914*. Просвета: Београд 1990.
- Екмечић, Милорад. „Појам Велике Србије према светским узорима”. У: *Велика Србија. Истине, заблуде и злоупотребе*, ур. Василије Крестић, Марко Недић. Београд: Српска књижевна задруга 2003, 39–45.
- Ешкићевић, Васа. *Из мог ратног дневника (1914–1919)*, приредио Слободан Бјелица. Нови Сад: Прометеј, Музеј Војводине, 2018.
- Fussel, Paul. *Great War and Modern Memory*. Oxford: Oxford University Press, 1975.
- Hanna, Martha. “War Letters: Communication between Front and Home Front”. In: 1914–1918-online. International Encyclopedia of the First World War, ed. by Ute Daniel, Peter Gatrell, Oliver Janz, Heather Jones, Jennifer Keene, Alan Kramer, and Bill Nasson, issued by Freie Universität Berlin, Berlin 2014-10-08. DOI: [10.15463/ie1418.10362](https://doi.org/10.15463/ie1418.10362).
- Ивковић, Стојан. *Ратни дневник 1915–1918*, приредио Александар С. Ивковић. Београд: Александар С. Ивковић, 1998.
- Janković, Dragoslav, Mirković, Mirko. *Državnopravna istorija Jugoslavije*. Naučna knjiga: Београд 1982.
- Јевђић, Добросав. *Сарајевски завереници. Видовдан 1914*. Рим: С. л. 1953.

- Калезић, Немања М., Томашевић, Јасмина И., „Писати се могу само приватне вести”, *Приватна кореспонденција током Првог светског рата*. Београд: Народна библиотека Србије, 2018.
- Лазић, Живојин. *Ратни дневник*. Београд: Хришћанска мисао; Фоча: Хиландарски фонд, 2006.
- Миленковић, Добросав Ј. *Шумадијска дивизија I позива 1915*. Београд: Б. М, 1930.
- Miloradović, Živan M. (pr.). *Govori Nj. V. Kralja Aleksandra Karađorđevića I Ujedinitelja*. Lingua: Beograd 1991.
- Милићевић, Милић, Поповић, Љубодраг. *Генерали војске Кнежевине и Краљевине Србије*. Београд: Војна књига, 2003.
- Пандуровић, Владислав. *Српска писма из Светског рата*. Нови Сад: Прометеј, Београд: РТС, 2014.
- Пећинар, Миладин. „Аца и Ајдача”. У: *Скопски ђачки батаљон 1914. Батаљон 1300 каплара*. Београд: Удружење 1300 каплара 1968, 491–493.
- Продановић, Милета. *Ратни дневник 1914–1918*. Горњи Милановац: Дечје новине 1994.
- Renders, Hans, Hann, Binee de (Eds.), *Theoretical Discussions of Biography. Approaches from History, Microhistory and Life Writing*. Leiden: Brill, 2014.
- Савић, Велибор Берко. *Војвода Живојин Мишић. Споменица*. Ваљево: „Милић Ракић”.
- Савић, Милисав. *Сећање и рат*. Београд: Службени гласник 2009.
- Станковић, Ђорђе. *Србија 1914–1918. Ратни циљеви*. Нови Сад: Прометеј, Београд: РТС, 2014.
- Šarenac, Danilo, Miletić, Aleksandar R. *Između diskriminacije i neplanirane integracije. Albanci i Bošnjaci u srpskoj uniformi 1914–1918*. Novi Sad: Centar za istorijske studije i dijalog, 2020.
- Šišić, Ferdo (pr.). *Dokumenti o postanku Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca 1914–1919*. Zagreb: Matica Hrvatska, 1920.
- Шмрчковић, Петар, Матић, Перо. *Ратни дневник Љубомира Шашлића, од аустроугарског регрута до солунског добровољца*. Загреб: СКД Просвјета, подбор Кнежеви Виногради, 2021.
- Томсон, Пол. *Усмена историја. Глас прошлости*. Београд: Clio, 2012.
- Vansina, Jan. *Oral tradition: a study in historical methodology*. London: Routledge & Kegan Paul, 1965.
- Watson, Alexander. *Enduring the Great War. Combat, Morale and Collapse in the German and British Armies, 1914–1918*. Cambridge: Cambridge University Press, 2008.
- Willemijn, Ruberg. *Conventional Correspondence, Epistolary Culture of Dutch Elite, 1770–1850*. Leiden: Brill, 2011.

Коста Николић

Да ли су идентитетски сукоби у мултиетничким државама неизбежни? Студија случаја распада бивше Југославије / Are Identity Conflicts in Multi-ethnic States Inevitable? A Case Study of the Former Yugoslavia

Извори и литература:

- Димић, Љубодраг. *Историја српске државности. Србија у Југославији*. Нови Сад: Platoneum, 2002.
- Екмечић, Милорад. *Дуго кретање између клања и орања. Историја Срба у Новом веку 1492–1992*. Београд: Завод за уџбенике, 2007.
- Љушић, Радош. *Књига о Начертанију. Национални и државни програм Кнежевине Србије 1844*. Београд: Beletra, 2004.
- Николић, Коста. *Једна изгубљена историја – Србија у 20. веку*. Београд: Службени гласник, 2016.
- Николић, Коста. *Југославија, последњи дани 1989–1992*. Књига прва: *Сви Срби у једној држави*. Београд: Службени гласник, 2018.
- Berlin, Isaija. „Nacionalizam. U prošlosti zanemaren, danas moderan”. *Protiv struje. Eseji iz istorije ideja*. Pančevo: Kulturni centar, 1994.
- Beširević, Nataša. “Ethnic Conflicts in the Former Yugoslavia as a Consequence of Nation–State Building”. *Journal of Ethnic Studies*, no. 61, (April 2010), 42–61.
- Bulatović, Marko. “Struggling with Yugoslavism: Dilemmas of Interwar Serb Political Thought”. *Ideologies and National Identities. The Case of Twentieth–Century*, 254–258. Budapest and New York: Central European University Press, 2004.
- Čvorović, Jelena, Nikolić, Kosta. “Differential Reproductive Success in the Historic Populations of Sandžak”. *The Mankind Quarterly*, volume LIII, no. 2, (2012), 206–237.
- Ćirković M., Sima. *The Serbs*. Carlton, Australia: Blackwell Publishing, 2004.
- Dejzings, Ger. *Religija i identitet na Kosovu*. Београд: Библиотека XX век, 2005.
- Dragnich N., Alex. *The first Yugoslavia. Search for a Viable Political System*. Stanford, California: Hoover Institution Press, 1983.
- Dragović Soso, Jasna. *Spasioci nacije. Intelektualna opozicija Srbije i oživljavanje nacionalizma*. Београд: Фабрика књига, 2004.
- Ђилас, Алекса. *Оспоравана земља*. Београд: Књижевне новине, 1990.
- Hejden, Robert. *Skice za podeljenu kuću. Ustavna logika jugoslovenskih sukoba*. Београд: Samizdat B92, 2003.
- Jović, Dejan. „Razlozi za raspad socijalističke Jugoslavije: kritička analiza postojećih interpretacija”, *Reč*, 62/8, (jun 2001), 91–157.
- Jović, Dejan. „1989: godina koja nam se nije dogodila”, *Politička misao*. <http://politickamisao.com>
- Jović, Dejan. *Uvod u Jugoslaviju*. Novi Sad: Akademska knjiga, 2024.
- Nikolić Kosta, Dobrivojević, Ivana. “Creating a Communist Yugoslavia in the Second World War”. *Balkanica*, XLVIII, (2017), 243–267.
- Nikolić, Kosta. “The Ideocratic State and National Identity: Serbian Experience in the 20th Century”. *Istorija 20. veka*, 1, (2020), 9–34.

- Oberschall, Anthony. „The Manipulation of Ethnicity: from Ethnic Cooperation to Violence and War in Yugoslavia“. *Ethnic and Racial Studies*, Vol. 23, No. 6, (2000), 982–1002.
- Pavlowitch K., Stevan. *Serbia. The History behind the Name*. London: Hurst & Company, 2002.
- Petranović, Branko, Zečević, Momčilo. *Jugoslavija 1918–1988. Tematska zbirka dokumenata*. Beograd: Rad, 1988.
- Pešić, Vesna. „Rat za nacionalne države“. U: *Srpska strana rata. Trauma i katarza u istorijskom pamćenju*, I, 29–86. Beograd: Samizdat B92, 2002.
- Pešić, Milena, Novaković, Aleksandar. „Problem identiteta i multikulturalizam“, *Srpska politička misao*, 2, (2010), 141–164.
- Radan, Peter. „Constitutional Experimentation and the National Question in Interwar Yugoslavia“. *Istorija 20. veka*, 3, (2011), 25–38.
- Smith D., Anthony. *National identity*. Reno Las Vegas: University of Nevada Press, 1991.
- Schnapper, Dominique. „Les sens de l’ethnico-religieux“, (1), *Archives des sciences sociales des religions*, no. 81 (1993), 149–163.
- Schwarzmantel, John. „Nation versus Class: Nationalism and Socialism in Theory and Practice“. *The Social Origin of Nationalist Movements: The Contemporary West European Experience*, 45–61. London: Sage, 1992.
- Tripković, Milan. „Antropološka dimenzija etničkih sukoba“, *Sociologija*, vol. XLII, 3, (2008), 307–323.
- Vanhanen, Tatu. *Ethnic Conflict Explained by Ethnic Nepotism*. Stamford: Connecticut, 1999.
- Vrcan, Srđan. „The War in Former Yugoslavia and Religion“. *Religion, State and Society*, vol. 22, no. 4, (1994), 367–378.
- Williams, M., Robin. „The Sociology of Ethnic Conflicts: Comparative International Perspectives“. *Annual Review of Sociology*, vol. 20, no. 1, (1994), 49–79.

Владимир Петровић

Српско питање и југословенска криза / The Serbian Question and the Yugoslav Crisis

Архивски извори

- Архив Југославије: Председништво СФРЈ, Савез комуниста Југославије
- Arhiv Republike Slovenije: Zbirka 1589/IV, CK ZKS
- Међународни кривични трибунал за бившу Југославију: Суђење Слободану Милошевићу, Сведенођење Дејвида Овена:
https://www.icty.org/x/file/About/OTP/Milosevic%20Feature/High%20level%20witnesses/milosevic_owen_fulltestimony_bcs.pdf
- Републички завод за статистику, <https://www.stat.gov.rs/sr-latn/oblasti/popis/prethodni-popisi/>

Штампа

- *Борба*
- *НИН*
- *Новости*

Објављени извори

- „Апел за заштиту српског живља и његових светиња на Косову“. *Православље*, 15. мај 1982, 1–4.
- 22. Седница ЦКСКЈ, Политичка платформа за акцију СКЈ у развоју социјалистичког самоуправљања, братства и јединства и заједништва на Косову. Београд: Комунист 1981.
- Драшковић, Вук. *Ожиљци живота*. Београд: Лагуна 2022.
- Ђукановић, Александар. „Ово је моја истина о Memorandumу SANУ“. *Новости*, 12. децембар 2016.
- *Žrtve. Ivan Stambolić Slavku Ćuruviji*. Београд: Удружење наука и друштво Србије, 2006.
- Zlatanović, Radoslav. „Himna na ledini“, *Književne novine*, 731, 1. мај 1987.
- Janjić, Dušan. Mirko Mirković (prir.). *Postanak i razvoj srpske nacije. Neki metodološko-teorijski problemi u izučavanju nastanka i razvitak srpske nacije*. Београд: Народна knjiga, Marksistički centar СК SK Србије, Београд 1979.
- Marković, Dragoslav Draža. *Život i politika 1967–1978*. Београд: Rad 1987.
- Медаковић, Дејан. *Ефемерис*. Београд: БИГЗ 1994.
- Меморандум САНУ у рукопису, Центар за иновације Института за савремену историју.
- Миловановић, Никола. *Кроз тајни архив Удбе*, Београд: 1986.
- Милошевић, Слободан. *Године расплета*. Београд: BIGZ, 1989.
- Miljević Milan, Nikola Poplašen. „Politička kultura i međunacionalni odnosi“. U: *Jugoslavija na kriznoj prekretnici*, priredili Ljiljana Bačević i dr. Београд: IDN, Centar za politikološka istraživanja i javno mnjenje, 1991.
- Minović, Živorad. *Ulični biograf. Knjigom na knjige Slavoljuba Đukića*. Београд: Altera, 2010.

- Mihailović, Kosta, Vasilije Krestić, „Memorandum SANU“ Odgovori na kritike. Beograd: SANU 1995.
- Nikolić, Kosta, Srđan Cvetković, Đoko Tripković. *Bela knjiga-1984 : obračun sa `kulturnom kontrarevolucijom` u SFRJ*. Beograd: Institut za savremenu istoriju, 2010.
- „Од Косова до Јадовна, путни записи јеромонаха Атанасија Јевтића“, *Православље*, 400, 15. XI 1983; Исто, 404, I5. I 1984; Исто, 405, 1. II 1984.
- Pavlović, Dragiša. *Olako obećana brzina*. Zagreb: Globus 1988.
- Pantić, Dragomir, Mijat Damjanović. *Omladina Beograda o međunacionalnim odnosima*. Beograd: Institut društvenih nauka, Centar za istraživanje javnog mnjenja, 1971.
- Pantić, Dragomir. „Nacionalna distanca građana Jugoslavije“. U: *Jugoslavija na kriznoj prekretnici*, prir. Ljiljana Bačević i dr. Beograd, IDN: Centar za politikološka istraživanja i javno mnjenje, 1991.
- „Петиција `2016`“. У: Милорад Додеровић, *Како се догодио Шолевић*. Ниш: Градина 1990, 67–68.
- Петровић, Ружа и Марина Благојевић, *Сеобе Срба и Црногораца са Косова и Метохије. Резултати анкете спроведене 1985–1986*. САНУ: Београд 1989.
- Поповић, Данко. *Књига о Милутину*. Београд: Књижевне новине 1985.
- Стамболић, Иван. *Пут у беспуће*. Београд: Радио Б92, 1995.
- Stambolić, Ivan. *Rasprave o SR Srbiji, 1979–1986*. Zagreb: Globus 1987.
- Томановић, Велимир. „Мишљење Београђана о томе како би требало да се развијају међунационални односи у нас“, приредио Фирдус Џинић, *Јавно мњење Београда: Извештаји и студије 73*. Београд: Центар за истраживање јавног мњења ИДН 1973.
- Ćosić, Dobrica. „Trials, verdicts and naïve questions, July 17, 1972“. In: *Yugoslavia: Truth in art. Index on Censorship*, 13, 4 (1984), 61–70.
- Ćosić, Dobrica. *Stvarno i moguće*. Ljubljana: Cankarjeva založba, 1988.
- Угринов, Павле. *Егзистенција*. Београд: Просвета 1996.
- *Употреба Србије: оптужбе и признанја Драже Марковића*. Beograd: Beseda 1990.
- Hasani, Sinan. *Kosovo – istine i zablude*. Zagreb: Centar za informacije i publicitet 1986.
- Чкребић, Душан. *Поглед искоса: људи, судбине, коментари*. Београд: Службени гласник 2009.

Мултимедијални извори

- Видео запис са сахране Александра Ранковића. <https://www.youtube.com/watch?v=6eu1HkDyLDI> (посећено 2.7.2024)
- Вожд је стигао. <https://www.youtube.com/watch?v=QQUp5BynB3E> (посећено 2.7.2024)
- Газиместан 28. јун 1989. <https://www.youtube.com/watch?v=KjJ4R6YQTcY> (посећено 3.7.2024)
- Митинг на Ушћу. <https://youtu.be/RvXgqKWwUzk> (посећено 3.7.2024)
- Митинг у Београду, 28.2.1989, <https://www.youtube.com/watch?v=9FkYdCib-us> (посећено 3.7.2024)
- Мошти Светог кнеза Лазара. <https://ravanica.rs/o-manastiru/mosti-sv-kneza-lazara/> (посећено 3.7.2024)

- Jović, Dejan. *Srbija i Jugoslavija: Od najveće pobjede do najvećeg gubitka* <https://velikeprice.com/politika/srbi-i-jugoslavija-dejan-jovic-feliton/> (приступљено 2.7.2024)
- Ристановић, Петар. *Преломна тачка косовске кризе – случај Мартиновић*. <https://izgubljeniraj.com/2020/04/> (приступљено 2.7.2024).
- Ристановић, Петар. Демонстрације Албанаца на Косову I-III, <https://stellapolarebooks.com/2021/05/07/petar-ristanovic/> (приступљено 3.7.2024)
- Снимак демонстрација 1989. <https://www.youtube.com/watch?v=xR865iyzcS8> (посећено 3.7.2024)
- Снимак Милошевића на Косову Пољу. <https://www.youtube.com/watch?v=TLbyG1c1r88> (посећено 3.7.2024)
- Стојановић Дубравка. *Privatno jugoslovenstvo i srpsko javno mišljenje 1890–1914* https://yuhistorija.com/serbian/jug_ideja_txt01c1.html (приступљено 2.7.2024)
- Hudelist, Darko. Memorandum SANU, 30 godina poslije <https://www.darkohudelist.eu/det.php?id=81> (приступљено 2.7.2024)

Литература

- Bešlin, Milivoj. *Ideja moderne Srbije u socijalističkoj Jugoslaviji*. Novi Sad, Beograd: Akademska knjiga, IFDT, 2022.
- Bilbija, Đuro Kesar I Nenad Jovan Stefanović. *Geneza Maspoka u Hrvatskoj*. Beograd: Književne novine, 1990.
- Blagojević, Marina. „Iseljavanje sa Kosova“. U: *Srpska strana rata. Trauma i katarza u istorijskom pamćenju*. Prir. Nebojša Popov. Beograd: B92, 1996, 265–305.
- Bogosavljević, Srđan. „Nerasvetljeni genocid“. U: *Srpska strana rata : trauma i katarza u istorijskom pamćenju*. Prir. Nebojša Popov. Beograd: B92, 1996, 159–171.
- Bougarel, Xavier. „From Penal Code to Memorandum: The Uses of the Term Genocide in Communist Yugoslavia“. *Serbian Studies: Journal of the North American Society for Serbian Studies*, vol. 33 no. 1 (2022), 95–109.
- Bougarel, Xavier. *Kod Titovih partizana. Komunisti i seljaci u Bosanskoj krajini 1941–1945*. Sarajevo: Udruženje za modernu historiju, 2023.
- Budding, Audrey Helfant. „Systemic Crisis and National Mobilization: The Case of the ‘Memorandum of the Serbian Academy’“. *Harvard Ukrainian Studies*, 22 (1998), 49–69.
- Budding, Audrey Helfant. „Yugoslavs into Serbs: Serbian National Identity, 1961–1971“. *Nationalities Papers*, 25, 3 (1997), 407–426.
- Cosovschi, Agustín. „Between the Nation and Socialism in Yugoslavia. The Debate between Dobrica Ćosić and Dušan Pirjevec in the 1960s.“, *Slovanský přehled*, 101 (2015), 41–65.
- Costamagna, Christian. „Milošević posing as Savior of the Communist Regime: A Reassessment.“ U: *Debating the End of Yugoslavia*, eds. Florian Bieber, Armina Galijaš and Rory Archer. London: Ashgate, 2014.
- Dimitrijević, Vojin. „The 1974 Constitution as a Factor in the Collapse of Decaying Totalitarianism“. In: *The Road to War in Serbia*, ed. Nebojša Popov. Budapest: CEU Press, 2000, 399–424.
- Dragović-Soso, Jasna. „Rethinking Yugoslavia: Serbian Intellectuals and the ‘National Question’ in Historical Perspective“. *Contemporary European History*, 13, 2 (2004), 170–184.
- Đorđević, Mirko. „Književnost populističkog talasa. O populističkom talasu osamdesetih godina u Srbiji“, *Republika*, VII (1995), 22–33.

- Đukić, Slavoljub, *Kako se dogodio vođa - Borbe za vlast u Srbiji posle Josipa Broza*. Beograd: Filip Višnjić, 1992.
- Đukić, Slavoljub. *Slom srpskih liberala: tehnologija političkih obračuna Josipa Broza*. Beograd: Filip Višnjić 1990.
- Ejodus, Filip, *Crisis and ontological insecurity – Serbia’s anxiety over Kosovo’s secession*. Palgrave Macmillan, 2020.
- Goldstein, Ivo i Slavko. *Srbi i Hrvati u narodnooslobodilačkoj borbi u Hrvatskoj*. Srbi i Hrvati u narodnooslobodilačkoj borbi u Hrvatskoj“. U: *Dijalog povjesničara-istoricara 7*, ur. H. S. Fleck i I. Graovac. Zagreb: Friedrich Naumann Stiftung, 2003, 247–268.
- Haug, Hilde Katrine. *Creating a Socialist Yugoslavia. Tito, Communist Leadership and the National Question*. London: I.B. Tauris 2012.
- Irvine, Jill. „Hrvatsko proljeće i raspad Jugoslavije“. *Političke analize 7*, 2 (2011).
- Ivešić, Tomaž. *The Rise and Fall of Communist Yugoslavism: Soft Nation-Building in Yugoslavia*. London: Routledge 2023.
- Ivešić, Tomaž. „The Yugoslav National Idea Under Socialism: What Happens When a Soft Nation-Building Project Is Abandoned?“. *Nationalities Papers*, 49, 1 (2021), 142–161.
- Jakovina, Tvrtko (prir.), *Hrvatsko proljeće, 40 godina poslije*. Zagreb: Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo, 2012.
- Jović, Dejan. *Jugoslavija: država koja je odumrla. Uspon, kriza i pad Kardeljeve Jugoslavije 1974–1990*. Zagreb, Beograd: Prometej, Samizdat B92.
- Jović, Dejan. „Osmo sjednica: uzroci, značaj, interpretacije“. U: *Slobodan Milošević: put ka vlasti*, prir. Momčilo Pavlović, Dejan Jović, Vladimir Petrović. Beograd: Institut za savremenu istoriju, 2008, 33–70.
- Kljakić, Slobodan, *Kratka istorija Odbora SANU za sakupljanje građe o genocidu nad srpskim narodom i drugim narodima Jugoslavije u XX veku*. Catena mundi II, prir. Predrag R. Dragić Kijuk. Beograd–Kraljevo: Ibarske novosti, Matica Srba i iseljenika Srbije 1992, 498–515.
- Madžar, Ljubomir. „Ko koga eksploatiše“. U: *Srpska strana rata. Trauma i katarza u istorijskom pamćenju*. Prir. Nebojša Popov. Beograd: B92, 1996, 171–200.
- Marković, Predrag J., „Odnos Partije i Tita prema jugoslovenskom i nacionalnom identitetu“. U: *Identitet: Srbi i/ili Jugosloveni*, ur. Svetlana Ljuboja, Predrag Marković, Laslo Sekelj, Mirjana Vasović. Beograd: Institut za evropske studije, 2001, 13–62.
- Merton, R Robert. „The Self-Fulfilling Prophecy“. *The Antioch Review*, 8 (1948), 193–210.
- Miller, Nick. *The Nonconformists: Culture, Politics, and Nationalism in a Serbian Intellectual Circle, 1944–1991*. Budapest: Central European University Press, 2007, 32–49.
- Mitzen, J Jennifer. „Ontological Security in World Politics: State Identity and the Security Dilemma“. *European Journal of International Relations*, 12, 3 (2006), 341–370.
- Nikolić, Kosta. „Kako je Slobodan Milošević izabran za vođu srpskih komunista“. *Istorija 20. veka*, 1 (2006), 9–26.
- Nikolić, Kosta. *„Niko ne sme da vas bije“. Slobodan Milošević u Kosovu Polju 24–25. april 1987*. Beograd: Institut za savremenu istoriju, 2006.
- Prpa, Branka. *Srpski intelektualci i Jugoslavija, 1918–1929*. Beograd: Klio 2018.
- Radić, Radmila. "The Church and the 'Serbian Question' ". In: *The Road to War in Serbia-Trauma and Catharsis*, ed. Nebojša Popov. Budapest: CEU Press, 2000, 247–274.
- Selinić, Slobodan. „Ivan Stambolić u arhivskim dokumentima u prvoj polovini osamdesetih godina 20. veka“. U: *Arhivska građa u teoriji i praksi*, 5, ur. Slobodanka Cvetković. Beograd, Novi Sad: Arhivističko društvo Srbije, Arhiv Vojvodine, 2022, 278–298.

- Soso, Jasna Dragovic. *Saviours of the Nation? Serbia's Intellectual Opposition and the Revival of Nationalism*. London: C. Hurst & Co. Publishers, 2002.
- Vladislavjevic, Nebojsa. *Serbia's Antibureaucratic Revolution: Milošević, the Fall of Communism and Nationalist Mobilization*. New York: Palgrave Macmillan, 2008.
- Vučetić, Radina. „Kosovo 1989: The (Ab)use of the Kosovo Myth in Media and Popular Culture“. *Comparative Southeast European Studies*, 69 (2021), 223–243.
- Zajc, Marko. „Slovenian Intellectuals and Yugoslavism in the 1980s. Propositions, Theses, Questions“. *Südosteuropäische Hefte*, 4, 1 (2014), 46–65.
- Башчаревић, Иван М. *Однос српске интелигенције осамдесетих година двадесетог века према косовском миту као топосу националних интереса*. Филозофски факултет Универзитета у Београду, 2016.
- Бјелица, Слободан. „Плава књига и њена рецепција 1977. године“. *Токови историје*, 2 (2016), 41–42.
- Владисављевић, Небојша. „Nationalism, Social Movement Theory and the Grassroot Movement of Kosovo Serbs, 1985–1990. *Europe-Asia Studies*, 54, 5 (July 2022), 771–790.
- Девић, Немања. *За Партију и Тита: Партизански покрет у Србији 1941–1944*. Београд: Службени гласник 2023.
- Добривојевић Томић, Ивана. *Од интегралног југословенства до братства и јединства. Покушаји изградње југословенског идентитета омладине*.
- Ђокић, Бојан. *Српска јавност о међунационалним односима у САП Косово 1981–1989*. Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду, 2019.
- Ђокић, Бојан. „Српска Православна Црква о међуетничким односима у Социјалистичкој Аутономној Покрајини Косово у периоду 1981–1985.“ *Теолошки погледи* 50, 1 (2017), 115–148.
- Михаиловић, Коста (прир.), *Косово и Метохија : прошлост, садашњост, будућност : зборник радова са међународног научног скупа*. Београд: САНУ, 2007.
- Николић, Коста. *Мит о партизанском југословенству*. Београд: Завод за уџбенике, 2015.
- Петровић, Љубомир. *Југословенска држава и друштво у периодици 1920 – 1941*. Београд: Институт за савремену историју, 2000.
- Радуловић, Јован. *Случај Голубњача – за и против*. Београд: Филип Вишњић 2008.
- Ристановић, Петар, „Платформа за Косово – Одговор Централног комитета Савеза комуниста Југославије на демонстрације Албанаца и покушај побуне 1981. године“. *Баштина*, 45 (2018), 367–382.
- Ристановић, Петар. *Илузија моћи. Српски критички интелектуалци и комунистички режим*. Београд: ИД Принцип, 2020.
- Ристановић, Петар. *Косовско питање, 1974–1989*. Нови Сад, Београд: Прометеј, Информатика, 2019.
- Селинић, Слободан. „Национално питање у попису становништва Југославије 1971“. *Токови историје* 24, 1 (2016), 63–96.
- Селинић, Слободан. „Србија и политички односи у Југославији у време сахране Александра Ранковића 1983: Тачке сукоба“. *Историја 20. века*, 2 (2021), 416.
- Селинић, Слободан. *Србија 1980–1986. Политичка историја од Тита до Милошевића*, Београд: Институт за новију историју Србије 2021.
- Тркуља, Јовица. „Досије о Михајлу Ђурићу“, *Херетицус*, 2 (2003), 189–255.

Радмила Радић

Допринос Српске православне цркве у формирању и одржавању српског националног идентитета / A Serbian Orthodox Church Contribution to Serbian National Identity Creation and Maintenance

Извори и литература

- Agadjanian, Alexander. „Public Religion and the Quest for National Ideology: Russia's Media Discourse“. *Journal for the Scientific Study of Religion*, Vol. 40, No. 3 (2001), 351–365.
- Aleksov, Bojan. „Adamant and Treacherous: Serbian Historians on Religious Conversions“. In: Pål Kolsto (Ed.), *Myths and Boundaries in South–Eastern Europe*, London: Hurst & Co., 2005, 158–190.
- Aleksov, Bojan. „The Serbian Orthodox Church“. In: Lucian N. Leustean (Ed.), *Orthodox Christianity and Nationalism in Nineteenth– Century Southeastern Europe*, Fordham University Press, 2014, 65–100.
- Алексов, Бојан. *Назарени међу Србима. Верска тврења у јужној Угарској и Србији од 1850. до 1914.* Београд: Завод за уџбенике, 2010.
- Alexander, Stella. „Religion and National Identity in Yugoslavia“. *Occasional Papers on Religion in Eastern Europe*, Vol. 3, Iss. 1, Article 2 (1983), 1–19.
- Allcock, B. John. *Explaining Yugoslavia*. New York: Columbia University Press, 2000.
- Anderson, R. Benedict. *Imagined communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. London: Verso, 1983.
- Anzulovic, Branimir. *Heavenly Serbia: From Myth to Genocide*. New York and London: New York University Press, 1999.
- Archard, David. „Myths, Lies and Historical Truth: A Defence of Nationalism“. *Political Studies*, Vol. 43 (1995), 472–481.
- Banac, Ivo. *The National Question in Yugoslavia: Origins, History, Politics*. Ithaca, NY: Cornell University Press, 1984.
- Bardos, Gordon N. *Ethnoconfessional Nationalism in the Balkans: Analysis, Manifestations and Management*, Submitted in partial fulfilment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy in the Graduate School of Arts and Sciences, Columbia University, 2013.
- Barry, David M. „Popular Perceptions of the Relationship between Religious and Ethnic Identities: A Comparative Study of Ethnodoxy in Contemporary Russia and Beyond“, Dissertations, 2012.
- Barth, Frederik (Ed.). „Introduction“. *Ethnic Groups and Ethnic Boundaries*, Boston: Little, Brown, 1969.
- Berger, Peter L. (Ed.). „The Desecularization of the World: A Global Overview“. In: *The Desecularization of the World: Resurgent Religion and World Politics*. Washington, DC: Ethics and Public Policy Center, 1999, 1–18.
- Berger, Stefan. „On the Role of Myths and History in the Construction of National Identity in Modern Europe“. *European History Quarterly*, Vol. 39, Issue 3 (2009), 490–502.
- Bikić, Dalila. „Making Serbness: The Mapping of Nationhood and Reimagining Yugoslavia, 1918–1992“. *Colloque Pierre Savard, Strata, Revue d'histoire des étudiants diplômés de l'Université d'Ottawa*, Vol. 7 (2018), 159–174.
- Blagojević, Mirko. „Vezanost ljudi za religiju i crkvu na pravoslavno– homogenim prostorima“. *JUNIR godišnjak I, Religija, rat, mir*, Niš, 1994, 207–221.

- Бодрожич, Ђуро. „Српски национални идентитет: извори и основи“. *Национални интерес*, 13, 1 (2012), 111–129.
- Bozeva–Abazi, Katrin. „The Shaping of Bulgarian and Serbian National Identities, 1800s–1900s“. Doctoral dissertation, McGill University, Montreal, Canada, 2003.
- Braude, Benjamin (Ed.). „Introduction“. In: *Christians & Jews in the Ottoman empire*, Boulder (Colo.): Lynne Rienner Publishers, Inc., 2014, 1–50.
- Breuilly, John. *Nationalism and the State*. Manchester: Manchester University Press, 1993.
- Bruce, Steve. *God is Dead: Secularisation in the West*. Blackwell Publishing, 2003.
- Budding, Audrey H. „Yugoslavs into Serbs: Serbian National Identity, 1961–1971“. *Nationalities Papers*, Vol. 25 Iss. 3 (1997), 407–426.
- Bulatović, Marko. „Struggling with Yugoslavism: Dilemmas of Interwar Serb Political Thought“. In: John Lampe and Mark Mazower (Eds.), *Ideologies and National Identities. The Case of Twentieth–Century Southeastern Europe*, Budapest: CEU, 2006, 254–276.
- Carmichael, Cathie. „Was Religion Important in the Destruction of Ancient Communities in the Balkans, Anatolia and Black Sea Regions, c. 1870–1923?“. *Southeast European and Black Sea Studies*, Vol. 7, No. 3 (2007), 357–371.
- Clogg, Richard. *A Concise History of Greece*. CUP, Cambridge, 2002.
- Cvetković, V. N. „Nacionalni identitet i (re) konstrukcija institucija u Srbiji (ideologije, obrazovanje, mediji)“. *Filozofija i društvo*, XIX–XX (2002), 51–75.
- Čolović, Ivan. *Smrt na Kosovu Polju: Istorija kosovskog mita*. Beograd: Biblioteka XX vek, 2016.
- Davie, Grace. „Global Civil Religion: A European Perspective“. *Sociology of Religion*, Vol. 62, No. 4 (2001), 455–473.
- Davie, Grace. *Religion in Modern Europe. A Memory Mutates*. Oxford: Oxford University Press, 2000.
- Dawson E. Richard, Perwitt, Kenneth. *Political socialization*. Boston: Little, Brown and Co, 1969.
- Djordjevic, Dimitrije. „The Role of St. Vitus in modern Serbian History“. *Serbian Studies*, Vol. 5, 3 (1990), 34–40.
- Djordjević, Dimitrije. „The Tradition of Kosovo in the Formation of Modern Statehood in the Nineteenth Century“. In: Wayne S. Vucinich and Thomas Emmert (Eds.), *Kosovo: Legacy of a Medieval Battle*, Minneapolis: University of Minnesota Press, 1991, 309–330.
- Ekmečić, Milorad. „The Emergence of St. Vitus Day as the Principal National Holiday of the Serbs“. In: Wayne S. Vucinich and Thomas Emmert (Eds.), *Kosovo: Legacy of a Medieval Battle*, Minneapolis: University of Minnesota Press, 1991, 331–342.
- Екмечић, Милорад. *Стварање Југославије 1790– 1918*, I–II. Београд, 1989.
- Eley, Geoff, Suny, Ronald G. (Eds.). *Becoming National. A Reader*. New York, Oxford: OUP, 1996.
- Emmert, Thomas A. *Serbian Golgotha: Kosovo 1389*. Boulder, CO: East European Monographs, 1990.
- Eriksen, Thomas H. *Ethnicity and Nationalism: Anthropological Perspectives*. London: Pluto Press, 1993.
- Flere, Sergej. „Basic Forms of Territorialization of Religious Life in Europe“. In: *Religion, Religious and Folk Customs on the Border*, ur. Dragoljub B. Djordjevic, Danijela Gavrilovic, Dragan Todorovic, Niš: JUNIR, 2012, 9–18.
- Fox, Jonathan. „World Separation of Religion and State into the 21st Century“. *Comparative Political Studies*, Vol. 39, No. 5, 2006, 537–569.

- Gaćeša, Dijana. „Fundamentalist Tendencies of Serbian Orthodox Christianity“. *Western Balkans Security Observer*, Vol. 7–8 (2007–2008), 65–81.
- Gauthier, François. „Religious change in Orthodox–majority Eastern Europe: from Nation–State to Global–Market“. *Theor Soc*, 51 (2022), 177–210.
- Gavrilović, Danijela, Jovanović, Miloš, Todorović, Dragan. „Reconsidering Ethnicity and Dominant Religion in Serbia“. *Годишњак за социологију*, XII/16 (2016), 7–29.
- Gellner, Ernest. *Nationalism*. New York: NYU Press, 1996.
- Gellner, Ernest. *Nations and Nationalism*. Oxford: Blackwell, 1983. [Е. Гелнер, *Нације и национализам*, Нови Сад: Матица Српска, 1997]
- Georgiadou, Vasiliki. „Greek Orthodoxy and the Politics of Nationalism“. *International Journal of Politics, Culture and Society*, Vol. 9, No 2 (1995), 295–315.
- Ghodsee, Kristen. „Symphonic Secularism: Eastern Orthodoxy, Ethnic Identity and Religious Freedoms in Contemporary Bulgaria“. *AEER*, Vol. 27, No. 2 (2009), 227–252.
- Gillis, John R. (Ed.). „Introduction: Memory and Identity: The History of a Relationship“. In: *Commemorations: The Politics of National Identity*, Princeton University Press, 1994, 3–24.
- Glazer, Nathan, Moynihan Daniel P. (Eds.). *Ethnicity: Theory and Experience*. Cambridge Mass: Harvard University Press, 1975.
- Goalwin, Gregory J. „'Religion and Nation are One': Social Identity Complexity and the Roots of Religious Intolerance in Turkish Nationalism“. *Social Science History*, Vol. 42, Issue 2 (2018), 161–182.
- Greil, Arthur, Davidman, Lynn L. „Religion and identity“. *The Sage Handbook of the Sociology of Religion*, 2007, 533–549.
- Грујић, Радослав. „Култ Св. Саве у Карловачкој митрополији XVIII и XIX века“. *Богословље*, 10, 2–3 (1935), 133–170.
- Грујић, Радослав. *Српске школе 1718–1739. Прилог културној историји српскога народа*. Нови Сад, Београд: Матица српска, РТС, 2013.
- Halikiopoulou, Daphne. *The Changing Dynamics of Religion and National Identity: Greece and Ireland in a Comparative Perspective*, PhD thesis, London School of Economics and Political Science, 2007.
- Hastings, Adrian. *The Construction of Nationhood: Ethnicity, Religion and Nationalism*. CUP, 1997.
- Himka, John-Paul. *Religion and Nationality in Western Ukraine: The Greek Catholic Church and the Ruthenian National Movement*. Montreal & Kingston: McGill-Queen's University Press, 1999.
- Hobsbawm, Eric. *Introduction: Inventing Traditions*. Eric Hobsbawm and Terence Ranger (Eds.), Cambridge: CUP, 1992.
- Hobsbawm, Eric J. *Nations and Nationalism since 1780. Program, Myth, Reality*. Cambridge: CUP, 1990.
- Hroch, Miroslav. *Social Preconditions of National Revival in Europe: A Comparative Analysis of the Social Composition of Patriotic Groups Among the Smaller European Nations*. Columbia University Press, 2000.
- Huntington, Samuel P. *Political Order in Changing Societies*. New Haven and London: Yale University Press, 1968.
- Huntington, Samuel P. *The Clash of Civilisations and the Remaking of World Order*. London: Simon & Schuster, 1996.
- Hutchinson, John. *Nations as Zones of Conflict*. London: SAGE, 2005.

- Jelavich, Charles. „Some Aspects of Serbian Religious Development in the Eighteenth Century“. *Church History*, Vol. 23, Iss. 2 (1954), 144–152.
- Ježernik, Božidar. *Wild Europe: The Balkans in the Gaze of Western Travellers*. London: Saqi, 2004.
- Jovanović, Dejan. „Dualna priroda srpskog nacionalnog identiteta“. U: *Politički identitet Srbije u globalnom i regionalnom kontekstu*, prir. Vesna Knežević–Predić, Beograd: Službeni glasnik, 2015, 51–60.
- Jovanović, Natalija. „Prosveta u Kneževini Srbiji kao faktor kulturnog i nacionalnog identiteta“. U: *Kulturni i etnički identiteti u procesu globalizacije i regionalizacije Balkana*, prir. Ljubiša Mitrović, Dragoljub B. Đorđević, Dragan Todorović, Niš, 2005, 63–77.
- Јовановић, Слободан. *Из историје и књижевности*, II, Сабрана дела, том 12. Београд, 1991.
- Jović, Dejan. „Communist Yugoslavia and its `Others`“. In: John Lampe, Mark Mazower (Eds.), *Ideologies and National Identities*, Budapest: CEU, 2004, 277–302.
- Jović, Dejan. „Srbija i Jugoslavija: od najveće pobjede do najvećeg gubitka“, *Nedeljnik*, 18. 1. 2024, 38–45.
- Juergensmeyer, Mark. *The New Cold War? Religious Nationalism Confronts the Secular State*. Berkeley: University of California Press, 1993.
- Kanin, David B. „Faith, Nation, and Structure: The Diachronic Durability of Orthodox Churches in the Balkans“. In: Sabrina P. Ramet (Ed.), *Orthodox Churches and Politics in Southeastern Europe: Nationalism, Conservatism, and Intolerance*, Palgrave Studies in Religion, Politics, and Policy, 2019, 15–40.
- Karanovich, Milenko. „Higher Education in Serbia during the Constitutionalist regime 1838–1858“. *Balkan Studies*, Vol. 28, No. 1 (1987), 125–150.
- Karpov, Vyacheslav, Lisovskaya, Elena, Barry, David. „Ethnodoxy: How Popular Ideologies Fuse Religious and Ethnic Identities“. *Journal for the Scientific Study of Religion*, Vol. 51, No. 4 (2012), 638–655.
- Kazhdan, Alexander P. „Ethnarch“, *The Oxford Dictionary of Byzantium*, II. Oxford University Press, New York, 1991, 734.
- Kepel, Gilles. *The Revenge of God: The Resurgence of Islam, Christianity and Judaism in the Modern World*. Pennsylvania State University Press, 1994.
- Kim, Rebecca Y. „Religion and Ethnicity: Theoretical Connections“. *Religions*, Vol. 2 (2011), 312–329.
- Kitromilides, Paschalis. *Enlightenment, Nationalism, Orthodoxy. Studies in the Culture and Political Thought of South–Eastern Europe*. Variorum, 1994.
- Kolstø, Pål (Ed.). „Assessing the Role of Historical Myths in Modern Society“. In: *Myths and Boundaries in South Eastern Europe*, London: Hurst & Company, 2005, 1–35.
- Костић, П. Тадија. *На туђем послу*. Београд, 1924.
- Leustean, Lucian N. „Orthodoxy and Political Myths in Balkan“. *National Identities*, Vol. 10, Iss. 4 (2008), 421–432.
- Llobera, Josep R. „Recent Theories of Nationalism“. *Institut de Ciències Polítiques i Socials, WP*, núm. 164, Barcelona, 1999, 1–26.
- Loizides, Neophytos G. „Religious Nationalism and Adaptation in Southeast Europe“. *Nationalities Papers*, Vol. 37, No. 2 (2009), 203–227.
- Лубардић, Богдан. „Николај Велимировић 1903–1914“. У: *Срби 1903–1914 Историја идеја*, прир. Милош Ковић, Београд: Clío, 2015, 328–357.

- Mach, Zdzislaw. „Religija i identitet u Srednjoj i Istočnoj Europi“, *Polit. misao*, Vol. XXXIV, No. 4 (1997), 129–143.
- Malešević, Siniša. *Grounded Nationalisms: A Sociological Analysis*. Cambridge: CUP, 2019.
- Malešević, Siniša. *Nation States and Nationalisms: Organization, Ideology and Solidarity*. London: Polity, 2013.
- Mann, Michael. „A Political Theory of Nationalism and its Excesses“. In: Sukumar Perival (Ed.), *Notions of Nationalism*, Budapest: CEU University Press, 1995, 44–64.
- Markovich, Slobodan G. „Patterns of National Identity Development among the Balkan Orthodox Christians during the Nineteenth Century“. *Balkanica*, XLIV (2013), 209–254.
- Марковић, Слободан. „Национални идентитет Срба у XIX веку и почетком XX века“. *Зборник Матице српске за друштвене науке*, 120 (2006), 235–252.
- Martin, David A. *General Theory of Secularisation*. Oxford: Blackwell, 1978.
- Mazower, Mark. *The Balkans: A Short History*. New York: Modern Library, 2000.
- Merdjanova, Ina. „In Search of Identity: Nationalism and Religion in Eastern Europe“. *Religion, State & Society*, Vol. 28, No. 3 (2000), 233–262.
- Mijatovic, Chedo. *Servia of the Servians*. London: I. Pitman, 1911.
- Miličević, Teodora. „O ruskim učiteljima među Srbima u 18. vijeku“. U: *Slovansko jezikovno in literarno povezovanje ter zgodovinski kontekst [Elektronski vir]: Mednarodni študentski simpozij Slovan Slovanu Slovan*, Ljubljana, 2020, 158–163.
- Miller, Leon, Anderson, Gordon L. „Religion's Role in Creating National Unity [With Comment and Rejoinder]“, *International Journal on World Peace*, Vol. 26, Iss. 1 (2009), 91–138.
- Milošević–Đorđević, Jasna. „Primordialistic concept of national identity in Serbia“. *Psihologija*, Vol. 40, Iss. 3 (2007), 385–397.
- Митровић, Милован М. „Феноменологија и дијалектика националног идентитета и српског идентитета Србије“. У: *Идентитетски преображај Србије*, пр. Н. Кршаљанин, Београд: Правни факултет, 2016, 47–75.
- Mol, Hans. „The identity model of religion: How it compares with nine other theories of religion and how it might apply to Japan“. *Japanese Journal of Religious Studies*, Vol. 6, No. 1–2 (1979), 11–38.
- Mønnesland, Svein. „Religious Leaders and Nationalist Propaganda: The Serbian Orthodox Church“. In: Morten Bergsmo, Kishan Manocha (Eds.), *Religion, Hateful Expression and Violence*, Publication Series No. 41, Brussels: Torkel Opsahl Academic EPublisher, 2023, 325–383.
- Montgomery, Robert L. „The Spread of Religions and Macrosocial Relations“. *Sociological Analysis*, Vol. 52, No. 1 (1991), 37–53.
- Moon, Paul. „Reconstructions of Serbian National Identity in the Post–Yugoslav Era: A Thematic Survey“. *Етноантрополошки проблеми*, 13, св. 4 (2018), 1069–1089.
- Morozova, N. M., Kolobova, S. A., Korshunov, D. S., Mitrović, M., & Zhiganova, A. V. „Serbian Orthodox Church and Serbian National Identity“. In: I. Savchenko (Ed.), *Freedom and Responsibility in Pivotal Times, Vol 125. European Proceedings of Social and Behavioural Sciences*, European Publisher, 2022, 675–683.
- Mousset, Jean. *La Serbie et son Église (1830–1904)*. Paris: Droz, 1938.
- Nedeljković, Saša. „Mit, religija i nacionalni identitet: Mitologizacija u Srbiji u periodu nacionalne krize“. *Етноантрополошки проблеми*, 1 (2006), 155–179.
- Norris, Pippa, Inglehart, Ronald. *Sacred and secular. Religion and Politics Worldwide*. New York: CUP, 2004.
- Okey, Robin. „State, Church and Nation in the Serbo–Croat Speaking Lands of the Habsburg Monarchy, 1850–1914“. In: Donald Kerr (Ed.), *Religion, State and Ethnic Groups. Comparative*

- studies on Governments and Non-Dominant Ethnic Groups in Europe 1850–1940*, Dartmouth: N.H. Press, 1992, 51–78.
- Okey, Robin. *Taming Balkan Nationalism: The Habsburg's 'Civilizing Mission' in Bosnia, 1878–1914*, Oxford: Oxford University Press, 2007.
 - Ozkirimli, Umut. "The Nation as an Artichoke? A Critique of Ethnosymbolist Interpretations of Nationalism," *Nations and Nationalism*, Vol. 9, No. 3 (2003), 339–355.
 - Ozkirimli, Umut. *Theories of Nationalism: A Critical Introduction*. Basingstoke, Palgrave Macmillan, 2010.
 - Öztürk, Fatih. "The Ottoman Millet System". *Güneydoğu Avrupa Araştırmaları Dergisi*, sy. 16 (2014), 71–86.
 - „Povratak bogova”, specijalno izdanje lista *Duga*, april 1986.
 - Pavković, Aleksandar. "From Yugoslavism to Serbism: The Serb National Idea, 1986–1996". *Nations and Nationalism*, Vol. 4, Iss. 4 (1998), 511–528.
 - Peric, Tatjana. "On Being Agents of God's Peace: Relationship and Roles of the Roman Catholic Church in Croatia and the Serbian Orthodox Church in Ethnic Conflicts in Former Yugoslavia". *Occasional Papers on Religion in Eastern Europe*: Vol. 18, Iss. 1, Article 3 (1998).
 - Perica, Vjekoslav. *Balkan Idols. Religion and Nationalism in Yugoslav States*. New York: Oxford University Press, 2002.
 - Петрић, Б. Ж. „Како да приближимо народ цркви“. *Православље*, 9–10, 1937.
 - Petrović, Tanja. "Serbia's Quest for the Usable Past: The legacy of the 19th century in the context of the EU accession". In: H. Scheck (Ed.), *Changing Identities in South Eastern Europe: Between Europeanisation, globalisation, and nationalism*. Vienna: ZSI: ASO Ljubljana, 2012, 92–105.
 - Popović, Miodrag. *Vidovdan i časni krst: ogled iz književne arheologije*. Beograd: Čigoja štampa, 1998.
 - Поповић, Михаило И. *Историјска улога Српске Цркве у чувању народности и стварању државе*. Београд, 1933.
 - *Приватни живот код Срба у деветнаестом веку*. пр. Ана Столић, Ненад Макуљевић. Београд: Clio, 2006.
 - Пузовић, Предраг. *Српска православна црква – Прилози за историју 2*. Београд: ПБФ, 2000.
 - Радић, Радмила. *Држава и верске заједнице 1945–1970*, I–II. Београд: ИНИС, 2005.
 - Radić, Radmila. „Srpska pravoslavna crkva tokom 90-ih“. In: *Poznanske studije Slawistyczne*, Vol. 10, 2016, 257–268.
 - Radić, Radmila. „Srpska pravoslavna crkva u poratnim i ratnim godinama (1980–1995). Crkva i „srpsko pitanje“, *Republika*, 121–122 (1995), I–XXIV.
 - Radić, Radmila. „The Church and the “Serbian Question”. In: *The Road to War in Serbia-Trauma and Catharsis*, ed. N. Popov, Budapest: CEU Press, 2000, 247–274.
 - Рајић, Сузана. *Владан Ђорђевић, биографија поузданог обреновићевца*. Београд: Завод за уџбенике, 2007.
 - Raković, Slaviša, Blagojević, Mirko. „Od narodnog ka popularnom, političkom i doktrinarnom pravoslavlju: dinamika razumevanja 'pravoslavnosti' u Srbiji“. U: *Zbornik radova „Etnos“, religija i identitet: Naučni skup u čast Dušana Bandića*, ur. Lidija B. Radulović, Ildiko Erdei, Beograd: Filozofski fakultet, 2014, 149–159.
 - Ранковић, Зоран, Лазић, Мирослав. *Уредбе и прописи Митрополије Белградске 1835–1856*. Пожаревац: Епархија браничевска, 2010–2011.

- Remon, Rene. *Religija i društvo u Evropi. Sekularizacija u XIX i XX veku 1789–2000*. Novi Sad: Akademska knjiga, 2017.
- Ristić, Irena. "Serbian Identity and the Concept of Europeanness". *Panoeconomicus* (2007), Vol. 54, Iss. 2, 185–195.
- Roudometof, Victor. *Collective Memory, National Identity, and Ethnic Conflict: Greece, Bulgaria and the Macedonian Question*, Praeger, 2002.
- Roudometof, Victor. "Conclusions". In: *Nationalism, Globalization and Orthodoxy: The Social Origins of Ethnic Conflict in the Balkans*, Westport, CT: Greenwood, 2001, 230–240.
- Roudometof, Victor. "Invented Traditions, Symbolic Boundaries, and National Identity in Southeastern Europe: Greece and Serbia in Comparative Historical Perspective (1830–1880)". *East European quarterly*, Vol. 32, No. 4 (1999), 429–468.
- Roudometof, Victor, Flora, Gavril, Szilagyi, Georgina. "Religion and national identity in post-communist Romania". *Journal of Southern Europe and the Balkans*, Vol. 7, No. 1 (2005), 35–55.
- Runciman, Steven. *The Great Church in Captivity. A Study of the Patriarchate of Constantinople from the Eve of the Turkish Conquest to the Greek War of Independence*. London: CUP, 1968.
- Russell–Omaljev, Ana. *Divided We Stand: Discourses on Identity in 'First' and 'Other' Serbia Social Construction of the Self and the Other*. ibidem–Verlag Stuttgart, 2016.
- Schifirneț, Constantin. "Orthodoxy, Church, State, and National Identity in the Context of tendential modernity". *Journal for the Study of Religions and Ideologies*, Vol. 12, No. 34 (2013), 173–208.
- Schöpflin, George. *Nations, Identity, Power*. London: Hurst & Company, 2000.
- Sekulic, Duško, Massey, Garth, Hodson, Randy. "Who were the Yugoslavs? Failed sources of a common identity in the former Yugoslavia". *American Sociological Review*, Vol. 59, Iss. 1 (1994), 83–97.
- Simic, Andrei. "Nationalism, Marxism, and Western Popular Culture in Yugoslavia: Ideologies, Genuine and Spurious". *Anthropology of East Europe Review*, Vol. 20, No. 2 (2002), 135–144.
- Симић, Владимир М. „Захарија Орфелин (1726–1785)“, докторска дисертација, Универзитет у Београду, Филозофски факултет, 2013.
- Smith, Anthony D. *Chosen Peoples*. Oxford: OUP, 2003.
- Smith, Anthony D. Hutchinson John (Eds.). *Ethnicity*. Oxford: OUP, 1996.
- Smith, Anthony D. *National Identity*. London: Penguin, 1991.
- Smith, Anthony D. *Nationalism: Theory, Ideology, History*. Cambridge: Polity Press, 2001.
- Smith, Anthony D. *Nations and Nationalism in a Global Era*. Polity Press, 2000.
- Sotiropoulou, Angeliki, "The role of ethnicity in ethnic conflicts: The case of Yugoslavia," 2004, 1–11, <https://www.files.ethz.ch/isn/26506/PN04.02.pdf>
- Stamatopoulos, Dimitris. "From Millets to Minorities in the 19th–Century Ottoman Empire: An Ambiguous Modernization", S. G. Ellis et al., *Citizenship in Historical Perspective*, Pisa: Pisa University Press, 2006, 253–273.
- Stavrakakis, Yannis. *Religion and Populism: Reflections on the 'politicised' discourse of the Greek Church*, The Hellenic Observatory. The European Institute, LSE & Political Science, 2002, <https://core.ac.uk/download/pdf/93788.pdf>
- Stavrianos, Lefteris S. *The Balkans since 1453*. New York: New York University Press, 2000.
- Stopler, Gila. „National Identity and Religion – State Relations: Israel in Comparative Perspective“. Gideon Sapir et al (Eds.), *Israeli Constitutional Law at a Crossroads*, Hart Publishing, 2013, 503–516.

- Суботић, Момчило. „О психичким својствима, менталитету и идентитету Срба Динараца“. *Политичка ревија*, XVI, 53, 3 (2017), 25–43.
- Taylor, John B. “Religious Ideology and National Identity in the Balkans”. *Islamic Studies*, Vol. 36, No. 2/3 (1997), 429–438.
- Tepšić, Goran. “Nacionalni identitet i (zlo)upotreba „drugog“”. *Glasnik FPN*, 6, 8 (2012), 69–90.
- Todorova, Maria. *Imagining the Balkans*. New York: OUP, 1997.
- Troch, Pieter. “Yugoslavism between the World Wars: Indecisive Nation-Building”. *Nationalities Papers*, Vol. 38, No. 2 (2010), 227–244.
- Uzelac, Gordana. “Kad nastaje nacija? Konstitutivni elementi i procesi na primeru Hrvatske”. *Geopolitics*, 7, 2 (2002), 33–52.
- Velikonja, Mitja. *Religious Separation and Political Intolerance in Bosnia– Herzegovina*. Texas A&M University Press, 2003.
- Vucinich, Wayne S. “The Nature of Balkan Society Under Ottoman Rule” *Slavic Review*, Vol. 21, No. 4 (1962), 597–616.
- Vujačić, Veljko. “Nationalism, Myth, and the State in Russia and Serbia”, *Antecedents of the Dissolution of the Soviet Union and Yugoslavia*. New York: CUP, 2015.
- Wachtel, Andrew B. “How to Use a Classic: Petar Petrović Njegoš in the Twentieth Century”. John Lampe, Mark Mazower (Eds.), *Ideologies and National Identities: The Case of Twentieth–Century Southeastern Europe*, Budapest: CEU Press, 2006, 131–153.
- Wachtel, Andrew B. *Making a Nation, Breaking a Nation. Literature and Cultural Politics in Yugoslavia (Cultural Memory in the Present)*. Stanford: Stanford University Press, 1998.
- Weber, M. “Religious Rejections of the World and their Directions”. H. H. Gerth & Wright Mills (Eds.), *From Max Weber: Essays in Sociology*, Routledge, 1948.
- Wilson, Bryan R. *Religion in a Secular Society: A Sociological Comment*. London: Watts, 1966.
- Wimmer, Andreas. *Nationalist Exclusion and Ethnic Conflict: Shadows of Modernity*. Cambridge: CUP, 2002.
- Wood, James E. Jr. “Religion and National Identity in Historical Perspective”. *Nacionalismo en Europa. Nacionalismo en Galicia. La religión como elemento impulsor de la ideología nacionalista*. A Coruña: Universidade, 1998, 13–21.
- Woodhead, Linda. “Five concepts of religion”. *International Review of Sociology*, Vol. 21 (2011), 121–143.

Зоран Јањетовић

Албански национални идентитет у очима Албанаца и Срба / Albanian National Identity in the Eyes of the Albanians and Serbs

Објављени извори

- Chekrezi, Constantine A. *Albania. Past and Present*. New York: Macmillan, 1919.
- Degrand, A. *Souvenirs de la Haute Albanie*. Paris: H. Weber, 1901.
- Frasher, Sami Bey. *Was war Albanien, was ist es, was wird es werden?* Wien: Hölder, 1913.
- Гопчевић, Спиридон. *Стара Србија и Македонија*. Београд: Парна штампарија Димитрија Димитријевића, 1890.
- Kokalari, Hamit. *Kosova. The Cradle of Albanians*. London: The Anglo-Albanian League, 1998.
- Станковић, Теодор П. *Путне белешке по Старој Србији 1871–1899*. Београд: Штампарија Ђ. Мунћа и М. Карића, 1910.
- Vlora, Ekrem Bey. *Lebenserinnerungen, I (1885 bis 1912)*. München: R. Oldenbourg, 1968.
- Vlora, Ekrem Bey. *Lebenserinnerungen, II (1912 bis 1925)*. München: R. Oldenbourg, 1973.
- *Memoirs of Ismail Kemal Bey*, прир. Sommerville Story. London: Constable and Compani Ltd, 1920.
- Wassa Effendi. *La verité sur l'Albanie et les Albanais. Étude historique et critique*. Paris: Société anonyme de publication périodiques, 1879.

Литература

- Balkanicus [Протић, Стојан]. *Албански проблем и Србија и Аустро-Угарска*. Београд: Штампарија Доситеј Обрадовић, 1913.
- Богдановић, Димитрије. *Књига о Косову*. Београд: САНУ, 1985.
- Buda, Aleks. „About some Questions of the History of the Formation of the Albanian People and their Language and Culture“. *The Albanians and their Territories*, 5–32. Tirana: 8 nëntori, 1985.
- Clark, Martin. *Modern Italy 1871–1982*. London, New York: Longman, 1990. (6. изд.)
- Clayer, Nathalie. „Religion, Nationsbildung und Gesellschaft“, *Albanische Geschichte. Stand und Perspektiven der Forschung*, ур. Jens Oliver Schmitt, Eva Anne Franz, 107–117. München: R. Oldenbourg Verlag, 2009.
- Clayer, Natalie. „Bektashism and Albanian Nationalism“, *The Albanian Bektashi. History and Culture of a Dervish Order in the Balkans*, ур. Robert Elsi, 138–160. London: I.B. Taurus, 2019.
- Dardanski, Aleksandar. *19th Century Patchwork Languages. Romance Bastard Language – “Sqip/Albanian”*. s.l. 2018.
- Деретић, Јован И. *Срби и Арбанаси*. Београд: Ганеша клуб, 2013.
- Dhrimo, Ali. „Der Beitrag deutscher Forscher auf dem Gebiet des Albanischen“, *Albanien in Vergangenheit und Gegenwart*, ур. Klaus-Detlev Grothusen, 160–172. München: Südosteuropa-Gesellschaft, 1991.
- Doçi, Rexhep. „The Pre-Islamic Anthroponymy of the Llapusha Region in the Light of Microtoponymy“, *The Albanians and their Territories*, 305–325. Tirana: 8 nëntori, 1985.
- Dujizings, Ger. „Religion and the Politics of “Albanism“. Naim Frashëri's Bektashi Writings“, *Albanian Identities – Myth and History*, ур. Stefanie Schwandner-Sievers, Bernd J. Fischer, 60–69. Indianapolis: Indiana University Press, 2002.

- Durham, M. Edith. *High Albani*. London: Edward Arnold, 1906.
- Durham, M. Edith. *The Struggle for Scutari (Turk, Slav and Albanian)*. London: Edward Arnold, 1914.
- Durham, M. Edith. *Twenty Years of Balkan Tangle*. London: George Allen & Unwin Ltd, 1920.
- Екмечић, Милорад. *Стварање Југославије 1790–1918*, I. Београд: Просвета, 1989.
- Elsie, Robert. „The History and Culture of the Albanian Bektashi“, *The Albanian Bektashi. History and Culture of a Dervish Order in the Balkans*, ур. Robert Elsi, 1–16. London: I.B. Taurus, 2019.
- Elsie, Robert. *The Tribes of Albania. History, Society and Culture*. London: L.B. Taurus, 2015.
- Faveyrial, Jean-Claude. *Histoire de l'Albanie*. s.l. 2001.
- Fevziju, Blendi. *Enver Hoxha. The Iron Fist of Albania*. London: I.B. Taurus, 2016.
- Gawrych, George W. *The Crescent and the Eagle. Ottoman Rule, Islam and the Albanians 1874–1913*. London, New York: I.B. Taurus, 2006.
- Frasheri, Kristo. *The History of Albania. A Brief Survey*. Tirana: s.n., 1964.
- Фундић, Душан. *Аустроугарска и настанак Албаније (1896–1914)*. Београд: Балканолошки институт, Clio, 2021.
- Garašanin, Milutin. „Formation et origines des Illyriens“. *Илири и Албанци*, ур. Милутин Гарашанин, 81–144. Београд: САНУ, 1988.
- Gashi, Skender. „The Presence of the Albanian Ethnos in Kosova during the 13th-14th Centuries in the Light of the Serbian Church Sources“. *The Albanians and their Territories*, 247–286. Tirana: 8 nëntori, 1985.
- Georgievitch, Vladan. *Die Albanesen und die Großmächte*. Leipzig: Hirzel, 1913.
- *Die Geschichte Ungarns von den Anfängen bis zur Gegenwart*, ур. Péter Hanák. Budapest: Corvina, 1991.
- Gostentschnigg, Kurt. „Die Frage der albanischen Ethnogenese. Ein historischer Abriss ihrer Diskussion bis zum Ende des 20. Jahrhunderts“. *Grazer linguistische Studien* 66/2006, 39–60.
- Хаџи-Васиљевић, Јован. *Муслимани наше крви у Јужној Србији*. Београд: Св. Сава, 1924.
- Hahn, Johann Georg von. *Albanesische Studien*, I–III. Jena: Verlag von Friedrich Mauke, 1854.
- *Histoire d'Albanie des origines à nos jours*, ур. Stefanaq Pollo, Arben Puto. Roanne: Horvath, 1974.
- Hrabak, Bogumil. *Prizrenska arbanaška liga 1878–1881*. Beograd: autorovo izdanje, 1998.
- Imami, Petrit. *Srbi i Albanci kroz vekove*. Beograd: Samizdat Free 92, 2000.
- Iseni, Bashkim. *La question national en Europe du Sud-est. Genèse, émergence et développement de l'identité nationale albanaise au Kosovo et en Macédoine*. Bern etc: Peter Lang, 2008.
- *Istorija naroda Jugoslavije*, II. *Od početka XVI do kraja XVIII veka*. Beograd: Prosveta, 1960.
- Janjetović, Zoran. *Konfrontacija i integracija. Nacionalne manjine u Srbiji 1944–1964*. Beograd: INIS, 2022.
- Klejer, Natali. *O poreklu albanskog nacionalizma. Rađanje većinski muslimanske nacije u Evropi*. Novi Sad: Akademska knjiga, 2022.
- Konstantinović Zoran, et al., *Nemačka književnost*, II. Beograd, Sarajevo: Svjetlost, Nolit, 1987.
- Licursi, Emiddio Pietro. „Empire of Nations. The Consolidation of Albanian and Turkish National Identities in the late Ottoman Empire, 1878–1913“. Doktorska disertacija, Columbia Univeristy, 2011.
- Lippert, Andreas, Matzinger, Joachim. *Die Illyrer. Kultur und Sprache eines alteuropäischen Volkes*. Stuttgart: W. Kohlhammer, 2022.

- Lubonja, Fatos. „Between the Glory of a virtual World and the Misery of a real World“. *Albanian Identities. Myth and History*, ур. Stephanie Schwandner-Sievers, Bernd J. Fischer, 91–103. Indianapolis: Indiana University Press, 2002.
- Malcolm, Noel. „Myths of Albanian National Identity. Some Key Elements as Expressed in the Works of Albanian Writers in America in the Early Twentieth Century“. *Albanian Identities. Myth and History*, ур. Stephanie Schwandner-Sievers, Bernd J. Fischer, 70–87. Indianapolis: Indiana University Press, 2002.
- Matzinger, Joachim. „Die Albaner als Nachkommen der Illyrer aus der Sicht der historischen Sprachwissenschaft“. *Albanische Geschichte. Stand und Perspektiven der Forschung*, ур. Jens Oliver Schmitt, Eva Anne Franz, 13–36. München: R. Oldenbourg Verlag, 2009.
- Николић, Р. Т. „Ширење Арнаута у српске земље“. *Гласник Српског географског друштва* 3–4/1914, 1–18.
- О., П. *Стара Србија и Арбанаси*. Београд: Штампарија Доситеј Обрадовић, 1904.
- Ораовац, Томо П. *Арбанашко питање и српско право*. Београд: Прометеј, 1999.
- Prendi, Frano. „La continuité ethno-culturelle illyro-albanaise et la formation du peuple albanais“, *Albanien in Vergangenheit und Gegenwart*, ур. Klaus-Detlev Grothusen, 11–18. München: Südosteuropa-Gesellschaft, 1991.
- Puto, Artan. „The Idea of Nation during the Albanian National Movement (1878–1912)“ Doktorska disertacija, European University Institute, Department of History and Civilization, Florence, 2010.
- Rrapaj, Jonilda Kolasi, Klevis. „The Curious Case of Albanian Nationalism: the Crooked Line from a Scattered Array of Clans to a Nation-State“. *The Turkish Yearbook of International Relations* 44/2013, 185–228.
- Skendi, Stavro. *Albanian National Awakening, 1878–1912*. Princeton: Princeton University Press, 1967.
- Šulce, Hagen. *Pregled nemačke istorije*. Beograd: Narodna knjiga, 2001.
- Schmitt, Oliver Jens. *Die Albaner. Eine Geschichte zwischen Orient und Okzident*. München: Verlag C. H. Beck, 2012.
- Schmitt, Oliver Jens. *Kosovo. Kurze Geschichte einer Zentralbalkanischen Landschaft*. Wien, Köln, Weimar: Böhlau, 2008.
- Schmitt, Oliver Jens. *Skanderbeg. Der neue Alexander auf dem Balkan*. Regensburg: Friedrich Pustet Verlag, 2009.
- Schmitt, Oliver Jens. „Vorwort“, *Albanische Geschichte. Stand und Perspektiven der Forschung*, ур. Jens Oliver Schmitt, Eva Anne Franz, 7–12. München: R. Oldenbourg Verlag, 2009.
- Ströhle, Isabel. *Aus den Ruinen der alten erschaffen wir die neue Welt! Herrschaftspraxis und Loyalitäten in Kosovo (1944–1974)*. München: De Gruyter Oldenbourg, 2016.
- Šufflay, Milan v. „Die Kirchenzustände im vortürkischen Albanien. Die orthodoxe Durchbruchzone im katholischen Damme“, *Illyrisch-albanische Forschungen*, I, ur. Ludwig von Thallóczy, 188–281. München, Leipzig: Duncker und Humbolt, 1916.
- Tadić, Veljo. „Education and Cultural Transformation of Kosovo“. *Kosovo. Past and Present*, 197–208. Belgrade: Review of International Affairs, 1989.
- Tërnavá, M. „Albanians in the Feud of Dečan in the 30's of the 14th Century according to the Chrysobull of Dečan“. *The Albanians and their Territories*, 227–246. Tirana: 8 nëntori, 1985.
- Thunmann, Johann. *Über die Geschichte und Sprache der Albaner und der Wlachen*. Hamburg: Helmut Buske Verlag, 1976. (Оригинално издање Leipzig, 1774.)

- Thunmann, Johann. *On the History and Language of the Albanians and Vlachs* datum pristupa 2.XI 2023, www.albanianhistory.net/1774_Thunmann/index.html
- Толева, Теодора. *Утицај Аустроугарске империје на стварање албанске нације 1896–1908*. Београд: Филип Вишњић, 2020.
- Zavalani, Tajar. *History of Albania*. London: I.B. Taurus, 2015.
- Županič, Niko. *Altserbien und die albanesische Frage*. Wien, Leipzig: Anzengruber Verlag, Brüder Suschitzky, 1912.